

#307 • JULI/AUGUSTI 2023 • ÅRGÅNG 28 • PRIS: 80 KRONOR • SÄLJAREN ERHÅLLER HÄLFTEN

SITUATION

S T H L M

GATUPLANET SID 38 →

Trånga lokaler
växande problem
för Beroendeakuten

Yanan Li

BILDER AV ETT KONSERTHUS

Fjäderholmarna

SKÄRGÅRDEN SOM LIGGER NÄRMAST STAN

Martin Wennberg

HACKAR FÖR CYBERSÄKERHETS SKULL

VÄRDET AV VÄNSKAP

Daniel Ungman och Jimmy Borgh har bara bråkat en gång. Eller kanske två.
Deras vänskap betyder mycket när livet i hemlöshet är tufft, eller kul.

INNEHÅLL

#307
Juli/Augusti 2023

10. Pride firar 25 år

På temat "Fira Mångfalden" blir det film, tv-gala och ny Dog Tag.

14. Martin Wennberg

Lagkapten i Svenska hackerlandslaget. Jagar virus för cybersäkerhets skull.

20. Värdet av vänskap

Jimmy Borgh och Daniel Ungman hänger ihop nästan varje dag. Vänskapen i hemlösheten är livsviktig. Att ha någon att lita på.

38. Gatuplanet

Ett enormt ökat söktryck till Beroendekuten – stort behov av större lokaler.

44. Yanan Li

Med sin kamera simmar han omkring i symfoniorkestern för att dokumentera Konserthuset.

ALLTID I SITUATION STHLM

- 6. Min Plats
- 11. Situation Waldersten
- 17. Krönika
- 47. Korsord
- 48. Dåtid Sthlm

32. Fjäderholmarna

Skärgården närmast stan. Fyra öar. En konstgjord. Från kulsprutor, nöjespalats, latrindumpning och brännvinskrig till måsar, hantverk, chokladpraliner och klippbad.

På framsidan av Hylshuset på Fjäderholmarna sitter ett gäng skallar från uppfiskade gäddor. Hur stora resten av gäddorna var beror på vem av fiskarna du frågar.

Ensam med skummisar-

chatten

Om du ser någon som behöver hjälp eller själv känner dig otrygg – chatta med vår trygghetscentral i SL-appen eller ring 020-120 25 25. Med oss reser du aldrig ensam.

ULF STOLT, CHEFREDAKTÖR

Värdet av vänskap, hacking och skärgården runt hörnet

Det var efter att reporter Maria Hagström gjorde Min Plats med säljaren Jimmy Borgh för några månader sedan, som hon kom tillbaka till redaktionen med en känsla av att det fanns mera att berätta. Någoting annorlunda.

För Jimmy Borghs vän Daniel Ungman var med under tiden. Och det var något med hur de bemötte varandra, hur de talade till varandra, relaterade och betedde sig mot varandra, närheten och vänskapen dem emellan som var tydlig.

Det låg en berättelse och väntade där. En viktig berättelse. Förklarande.

Så vid några tillfällen under försommaren har Maria Hagström träffat Jimmy Borgh och Daniel Ungman och talat om just värdet av vänskap, om deras vänskap, om hur man håller den vid liv och vårdar den. Och en massa annat som dök upp, vänner emellan, under samtalen. Läs intervjun med dem på sidan 20.

PÅ FJÄDERHOLMARN – skärgårdsöarna närmast stan – står två gamla igenrostade 40-millimeters kulspjut och siktar österut i gattet mellan Lidingö och Nacka. Där har det

sålts brännvin, avmagnetiserats fartygsskrov, legat en karantänstation, varit ett nöjespalats och förekommit latrinavstjälning. Numera är det mest turister, glass, rökt fisk, hantverk, allmogebåtar, måsar och klippbad. Situation Sthlm klev på vid Slussen och av vid Stora Kajen tjugo minuter senare. Och gick ett varv runt ön.

Martin Wennberg är lagkapten i det svenska hackerlandslaget. Nyss var det bootcamp på KTH med virusinfekterade datorer som uppladdning, i juli är det EM i cybersäkerhet i Oslo.

Precis när fotograf Yanan Li fått nyckeln till Konserthuset och börjat ta bilder till jubileumsboken kom pandemin. Ungefär halvvägs in i arbetet ställer han nu ut ett urval bilder i Konserthusets foajé.

Pride fyller 25 år. Jungfrukällan ger nya artister en möjlighet att höras, Annika Nordenskiöld tar sitt konstnärskap in i AI och Solveig Malmkvist Bennerström från IK Södra i Skarpnäck är med sitt svarta bälte sjunde dan Nordens högst dekorerade, kvinnliga judoka.

Trevlig läsning. Trevlig sommar. Ses i augusti.

FAKTA HEMLÖSHET

33 250 personer lever i hemlöshet i Sverige, enligt Socialstyrelsens definition av hemlöshet.

Där ingår personer i akut hemlöshet, personer som saknar boende efter institutionsvistelse, personer som bor inom den sekundära bostadsmarknaden och personer som bor kortsiktigt hos familj, släkt eller andra privatpersoner.

7247

hemlösa personer vistas i Stockholm enligt den senaste mätningen och av dessa lever 1558 i akut hemlöshet.

OM SITUATION STHLM

Sedan 1995 säljs Situation Sthlm av hemlösa människor i Stockholm och Mälardalen.

Konceptet med gatutidningsförsäljning har visat sig vara en framgångsrik metod att arbeta med hemlösa människor på, eftersom det ger tidningsförsäljaren en möjlighet att tjäna egna pengar genom att arbeta, samtidigt som tidningen – i sig – fungerar som en kanal för påverkan, opinionsbildning och debatt kring frågor som rör de hemlösa säljarnas situation.

Situation Sthlms sociala verksamhet med arbete och sysselsättning, individuellt stöd och motiverande samtal, skriparverkstad och möjlighet att ha sin post hit, café, tillgång till datorer, telefon och juridisk rådgivning, fyller en mycket viktig funktion för de hemlösa människor som tar del av verksamheten.

Över 90 procent av Situation Sthlms säljare upplever en positivt förändrad livssituation sedan de började sälja Situation Sthlm.

Omslag:
Anneli Hildonen

INSTAGRAM
@situationsthlm

FACEBOOK
Situation Sthlm

TWITTER
@SituationSthlm1

SITUATION
S T H L M

REDAKTIONEN Chefredaktör och ansvarig utgivare Ulf Stolt, ulf@situationsthlm.se, 08-545 953 90

Reporter Maria Hagström, maria@situationsthlm.se **Art Director** Johan Olsson **Fotografer och illustratörer** Anneli

Hildonen, Martina Holmberg, Magnus Sandberg, Jesper Waldersten. För osignerat material svarar redaktionen. Redaktionen ansvarar ej för

insänt icke beställt material. **Hemsida** www.situationsthlm.se **E-post** red@situationsthlm.se **Räckvidd** 102 000 läsare (Orvesto konsument

2023:1) **Upplaga** 14 800 ex/mån (TS helår 2022) ISSN: 1400 - 4437 **LEDNING OCH ADMINISTRATION VD** Pia Stolt, pia@situationsthlm.se,

08-545 953 87 **Adress** Torkel Knutssonsgatan 37, 118 49 Stockholm **Tel** 08-545 953 81 **Organisationsnummer** 55 66 49-1071 **Bankgiro** 5774-9327

SOCIAL VERKSAMHET Verksamhetschef, sociala verksamheten Jenny Lindroth, jenny@situationsthlm.se, 08-545 953 88 **Samordnare** Ingmari

Olofsson, ingmari@situationsthlm.se, 08-545 953 81, Jonas Svensson, jonas@situationsthlm.se, 08-545 953 81 **Telefonnummer distribution**

08-545 953 81 **Öppettider** Måndag till fredag kl. 8-15.15 **Organisationsnummer** 80 24 11-14 97 **Bankgiro** 5357-3259 **Gåvokonto** Bg

431-2252 **ANNONSERING & PRENUMERATION** Herman Sundgren, herman@situationsthlm.se, 08-545 953 94, Axel Schéle, axel.

schele@mediakraft.se, 070-727 41 09 **Privatprenumeration** 11 nummer kostar 880 kronor **E-post** situationsthlm@flowinfo.se **Tryck**

V-TAB Vimmerby 2020 **Miljö** Plasten runt tidningarna är en PE-folie. Den är återvinningsbar och lämnas i containern för plast vid

återvinningsstationerna.

MIN PLATS

En tidningssäljare berättar om sin favoritplats i stan

”Barnänglar kommer upp ur sprickor i marken”

Lotta Olsson säljer Situation Sthlm en bit upp på Drottninggatan.

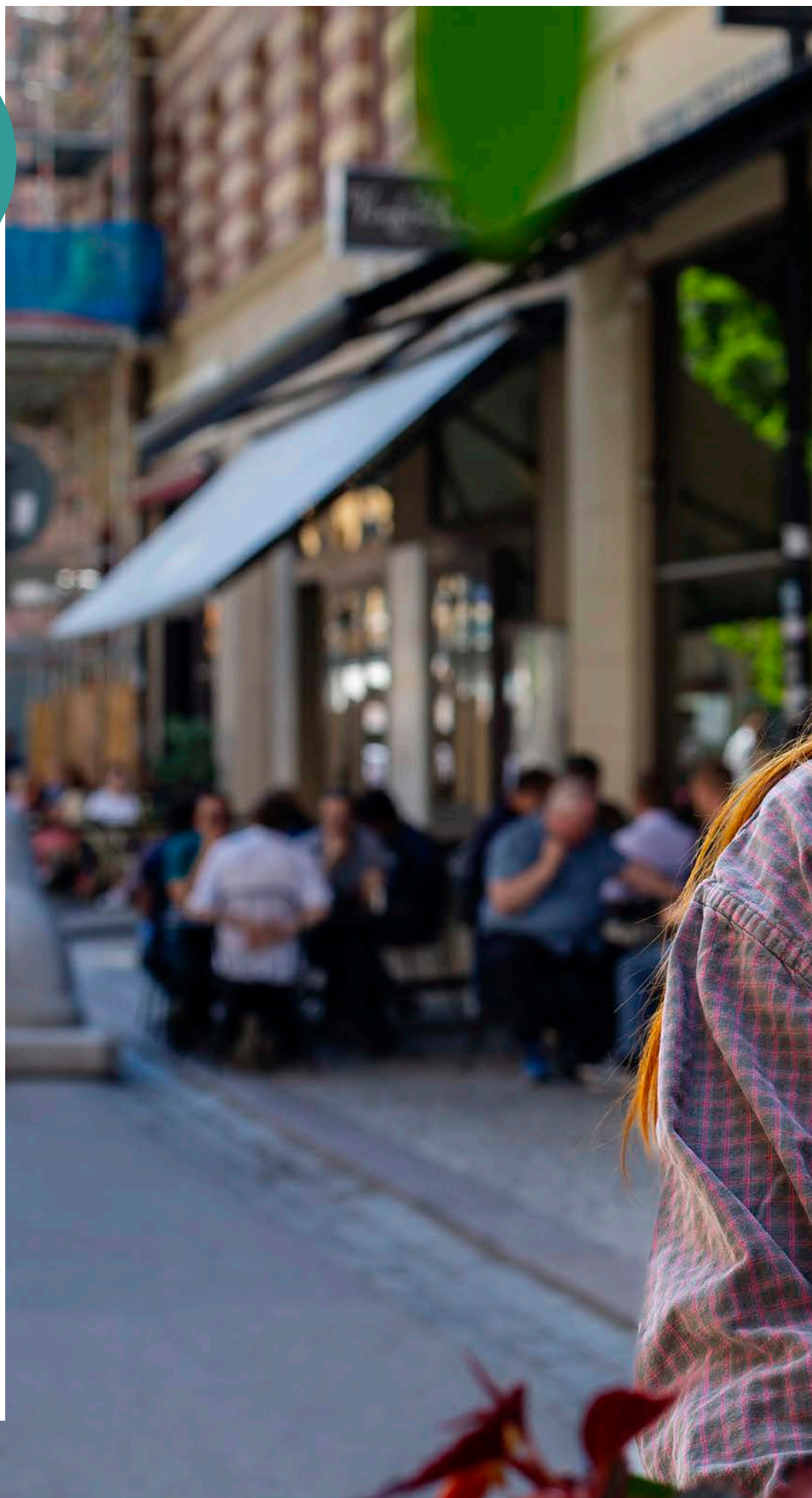
Det är en bit bort från trafik och utsläpp, inte samma puls. Det bor en del gamla tanter och farbröder i kvarteret som köper tidningen. Och jag träffar många svenska turister. Det är ett lunchområde. Jag hade aldrig ätit indiskt innan den indiska restaurangen här bjöd mig på lunch, det var ju jävligt speciellt.

Det fanns fattigstugor och barnhus här i mitten av 1700-talet. Det begravdes tydligen många barn kring Adolf Fredrik. Det är en otrevlig sak, men jag är fascinerad av historia. Varje gång kyrkklockorna ringer är det som att kvarteret skakar och barnänglar kommer upp ur sprickor i marken.

Jag är inte kyrklig, men en annan kyrka här, Citykyrkan, har velat att jag ska komma på onsdagar, men då spelar jag schack. Min farsa spelade så jag visste hur man flyttar pjäserna, men jag är sämst i klubben. Det finns tolvåringar där som slår en. De övar på datorn hemma och sopar sen mattan med en.

När jag fick mitt första jobb som croupier på nattklubbar – Berns, Dailys, Café Opera – åkte jag och mamma till Drottninggatan för att köpa en kavaj. Man skulle vara välstruken. Senare gjorde jag praktik på A-prensens nyhetsbyrå. Då brukade vi kaka på Drottninggatan. Det blev aldrig att jag tog examen från Journalisthögskolan, men det är kul att se klasskamrater i media. Jag är stolt över dem.

TEXT **MARIA HAGSTRÖM**
FOTO: **MARTINA HOLMBERG**

MITT JOB

Om yrken och
arbete i stan

ANDREAS JONSSON
SÄLJER OCH MONTERAR
STUDSMATTOR

”I andra länder heter det trampolin”

Studsmattan slog igenom bland stockholmarna för tjugo år sen, då var det den klassiska runda modellen. Numer säljer vi mest av den ovala med skyddsnet. Den är fem gånger tre meter och lite lättare att göra trick på.

– För den som är ovan tar det runt tre till fyra timmar att montera en studsmatta. Jag har gjort det runt tusen gånger så det går på en timme. Det är fjädrar, hoppduk, kantskydd och skyddsnet som ska sättas ihop.

– Jag behöver inga andra specialverktyg än mina händer och en pirra att köra studsmattan på, den väger hundrafemtio kilo. Med studsmattan kommer åtta skruvar och en skiftnyckel. Om solen skiner och jag får feeling kan jag ta ett par hopp när jag är klar, jag är gammal gymnast.

– Den första studsmattan tog vi hem från Kanada 1993, den hyrdes ut till köpcentrum och till Vattenfestivalen. Inte bara de i villa och radhus har studsmatta, fler och fler bostadsrättsföreningar går ihop och köper en.

– I oktober och november vill många ha hjälp med nedmonteringen inför vintern, det tar lika lång tid som att sätta upp den.

– Det är bara i Sverige vi säger studsmatta. I andra länder heter det trampolin.

BERÄTTAT FÖR **GERD ERIKSSON**
FOTO AV **MAGNUS SANDBERG**

Om Andreas Jonsson får feeling när han monterat klart en studsmatta kan det bli att han tar några hopp – han är gammal gymnast.

Färre barn upplever att föräldrar separerar

FAMILJ Under 2021 och 2022 har 3,3 procent – 58 000 barn under 18 år – som i början av året levde med två föräldrar, varit med om en separation.

Mellan åren 2015-2020 var genomsnittet för

andelen barn vars föräldrar separerade medan de var mellan 0-17 år cirka 3,7 procent.

De flesta separationer sker när barnen är i åldrarna 2-5 år.

Minst andel separationer sker när barnen

är 0 år. Enligt SCB:s statistik är separationer vanligare för barn som bor tillsammans med en ursprungsförälder

och en styvförälder. Och det är vanligare med separationer för barn i familjer med lägre inkomstnivå jämfört med andra barn. **ULF STOLT**

750

kilometer cykelväg i Stockholm kan kompletteras med pop up-infrastruktur för att öka säkerheten.

ISTOCKPHOTO

Vägarbeten i länet i sommar

TRAFIK I semestertrafiken i år är det fem större vägarbeten i länet som det är bra att ta höjd för om man ska använda bilen i sommar. Att anpassa hastigheten och hålla avstånd till framförvarande bil är några av de åtgärder M Sverige tipsar om.

På väg 222 vid Skurubrun, trafikplats Skuru och trafikplats Björknäs – brobygge där trafiken omleds i sidled.

På Ekerövägen byggs förbifart Stockholm – omledning av trafiken på vissa sträckor med sämre framkomlighet.

E4/väg 273 trafikplats Arlanda och trafikplats Nybygget. Broar vid Arlanda renoveras och omfaltering. Färre körfält och sänkt hastighet.

E4 trafikplats Häggvik och trafikplats Kista. Man bygger ett nytt dagvattenmagasin mellan Häggvik och Tureberg, pågår dagtid hela sommaren. Påverkar trafiken på E4:an.

E4/E20, Essingeleden från trafikplats Nyboda till Karlbergsbron. Reparationer och underhåll av Karlbergsbron, Gröndalsbron samt broar vid trafikplats Nyboda. Gröndalsbron avstängd i juni och juli. Arbeten sker på natten, innebär färre körfält.

ULF STOLT

CREATIVE COMMONS

OLAV HOLTEN

PRIDE JUBILERAR MED GALA

Stockholm Pride fyller 25 år. Det firas med temat "Fira Mångfalden", tv-sänd gala, nytt filmkoncept och Efva Attlings design.

HBTQ+ När Nordens största pridefestival fyller 25 år firas det förstås storslaget. En tv-sänd gala ska göra Prideveckan mer tillgänglig för hela Sverige. Produktionsbolaget Unlimited Stories gör också ett antal större filmproduktioner.

– Hela Pride-teamet tillsammans kommer att göra jubileumsåret 2023 till den bästa Prideveckan nånsin, säger

Sebastian Navab, creative director, Stockholm Pride 2023.

Årets "DogTag" designas av Efva Attling, som också gjorde den allra första 1998. Smyckets design är grafisk och siffran 25 var givet att ha med.

– Min första DogTag var precis i början av min smyckeskarriär. Jag hade min ateljé på Hornsgataspuckeln. Prideparken var i Tanto. Eftersom det var på Söder och nära jobbet såg jag hundratals bära min DogTag, det var fantastiskt, säger Efva Attling.

Årets tema för festivalen, som arrangeras 31 juli till 5 augusti,

är "Fira Mångfalden". Temat ska sätta fokus på att mångfalden behöver värnas.

– Jubileet och allt arbete som lagts ner från så många för mångfald och friare liv för hbtq+-personer ska hyllas och firas, säger Fredrik Saweståhl, ordförande för Stockholm Pride, och tillägger att de vill rikta ljuset mot det förtryck som finns i många delar av världen, också de problem som finns i Sverige.

– Pride är party och politik. Pride är förändring och festival. Pride är och ska vara mångfald.

MARIA HAGSTRÖM

”Att glampa på Birka Vikingastaden är en helhetsupplevelse för alla, där du kommer nära både den orörda och vackra naturen och vikingatidens historia.”

Veronica Björkman, platschef Birka Vikingastaden, som berättar att man kan välja mellan 2-mannatält och 4-mannatält med bekväma sängar, sängkläder med hotellstandard och en läsbar vikingakista för värdesaker.

SVARTBÄLTARE I SKARPNÄCK

Solveig Malmkvist Bennerström, 90 år, har graderats till sjunde graden av svart bälte i judo. Hon är därmed den högst graderade kvinnan i Norden.

JUDO Solveig Malmkvist Bennerström är en pionjär inom judo. Det är 61 år sedan hennes make började med judo och hon blev avundsjuk. Hon bad honom fråga om hon fick följa med till Gubbängshallen.

– Då var det knappt nån som visste vad judo var. På den tiden kunde inte heller flickor och kvinnor göra sånt. Läkare fördömde idrott, det var inte bra för kvinnor.

Men Solveig Malmkvist Bennerström hade gått på gymnastik, var vig och inte rädd för att träna hårt, så när hon klev ut på judomattan blev hon ”våldsamt intresserad”, trots att hon fick träna själv till en början. Killarna visste inte vad de skulle göra med henne när det kom till att köra två och två och eventuella kast.

– Men jag hade hittat hem. Dels var det glädjen, andan som finns i judo. Folk tror att det är ruffigt, men det är det inte alls.

Inte långt senare var hon med och startade IK Södra i Skarpnäck som i dag är Sveriges största judoklubb. Hon inspirerade fler kvinnor, men har också varit en pionjär inom judo för personer med olika funktionsnedsättningar.

– Jag insåg att judo skulle vara bra för vem som helst.

Hon har i dag dragit ner på sin egen träning.

När Solveig Malmkvist Bennerström började med judo i skulle inte kvinnor hålla på med idrott. Men sådant har aldrig stoppat henne.

– Jag har ett lite trassligt knä och kan inte studsas på mattan hela tiden.

Hon har även dragit ner på rollen som ledare, nu hjälper hon ”bara” till två tränningar i veckan i Huddingehallen och Farstahallen.

För sina insatser har hon

hedrats genom att graderas till 7 dan och är därmed den högst graderade kvinnan i Norden.

Hur känns det?

– Jag är lite van vid det, jag har ofta varit den första kvinnan. Men det känns fantastiskt.

MARIA HAGSTRÖM

Rekord i förmedlade lägenheter

BOSTAD Sedan Bostadsförmedlingen startade 1947 har det inte förmedlats så många lägenheter en enskild månad – 1 909 lägenheter i maj i år.

Kortast kötid var det till en etta på Hägerneholmsvägen i Täby – en månad. Annars är den genomsnittliga kötiden 8,6 år. Den mest klickade annonsen var för en trea på Barnängsgatan, 25 755 sidvisningar. 215 av lägenheterna var ungdomsbostäder. I år har det hittills förmedlats 8 203 lägenheter, 421 fler än samma period förra året.

ULF STOLT

ISTOCKPHOTO

Stockholmarna snusar vidare

TOBAK I årets snusrapport från Snusbolaget framgår det att 96 procent av Stockholmarna inte kan tänka sig att dra ner på snusandet för att spara pengar. Man drar hellre in på krogbesök, kläder, resor, hemelektronik, konserter och starksprit.

Hälften av snusarna uppger dock att ränteläget och inflationen påverkar snusandet. Man köper storpack eller snus online för att hålla priset nere. Eller ett billigare märke. Eller låter snusen ligga inne längre.

53 procent av snusarna i Stockholm använder tobaksfritt snus.

ULF STOLT

VAR HORNSTULLS STRAND NÄR KL. 11.19-12.07

FÄST PÅ STAKETET, vänd ut mot gångstråket med ryggen mot Vurma och tegelhuset där endast en av femton balkonger – den längst till vänster på tredje våningen – saknar möblemanng, står en skylt med texten: ”Gårdsloppis i dag, 100 meter” samt en pil som visar riktning.

En man med vitt t-shirt och röd ryggsäck gungar en barnvagn, serveringen intill håller på att öppnas, en ung kvinna med håret uppsatt fyller drycki en kyl.

Någon har rullat en lastvagn i metall – en sådan där med höga sidogavlar personalen kör matvaror med i affärerna – nedför den nästan igenväxta trappan ner mot det utrangerade badhuset. Den har kraschat precis framför de lätt intryckta, låsta grindarna.

Två blå transformatorer heter nedanför trappan upp mot bilgatan, ett gult rör snott mellan de båda enheterna.

En man i förkläde står och röker framme vid räcket vid sidan av gatuköket ovanför.

Ett par kommer joggande förbi med en barnvagn, båda har en hand på vagnen.

En ölflaska på ett elskåp. Slarvigt klotter. Skräp som blåst in vid trappstegen upp mot de större trappstegen med mosaik bakom ryggen vända ut mot vattnet.

Det ligger ett gult rör utmed strandkanten hela vägen bort.

Det kommer en skolklass – typ högstadiet, sjuan kanske?

– från Tanto-hållet. Går två och två. En lärare först, en sist. De är alla klädda för någon form av friluftaktivitet.

TVÅ MÄN SLÄPAR bord och stolar på uteserveringen under de röd och vit-randiga markiserna. På betongsuggorna mitt emot affischer för kommande konserter på Debaseras ponton en bit bort.

Korgstolar travade fyra och fyra med ryggstöden ut mot vattnet.

På var sida av entrén till Debaser några sektioner kravallstaket placerade längs med väggen.

Ett rött fordon med LGF-skylt på bakrutan och en handfull olika trädgårdsredskap

strödda på det lilla flaket, står under träden precis intill de sex krukorna, tre på var sida om spången ut mot pontonen. En man hoppar in bakom ratten. En annan släcker sin cigarett mot undersidan av skon och stoppar tillbaka fimpen i paketet i skjortfickan, kliver in på förarplats. De startar upp, vänder om och kör sakta bort mot Bergsunds Strand.

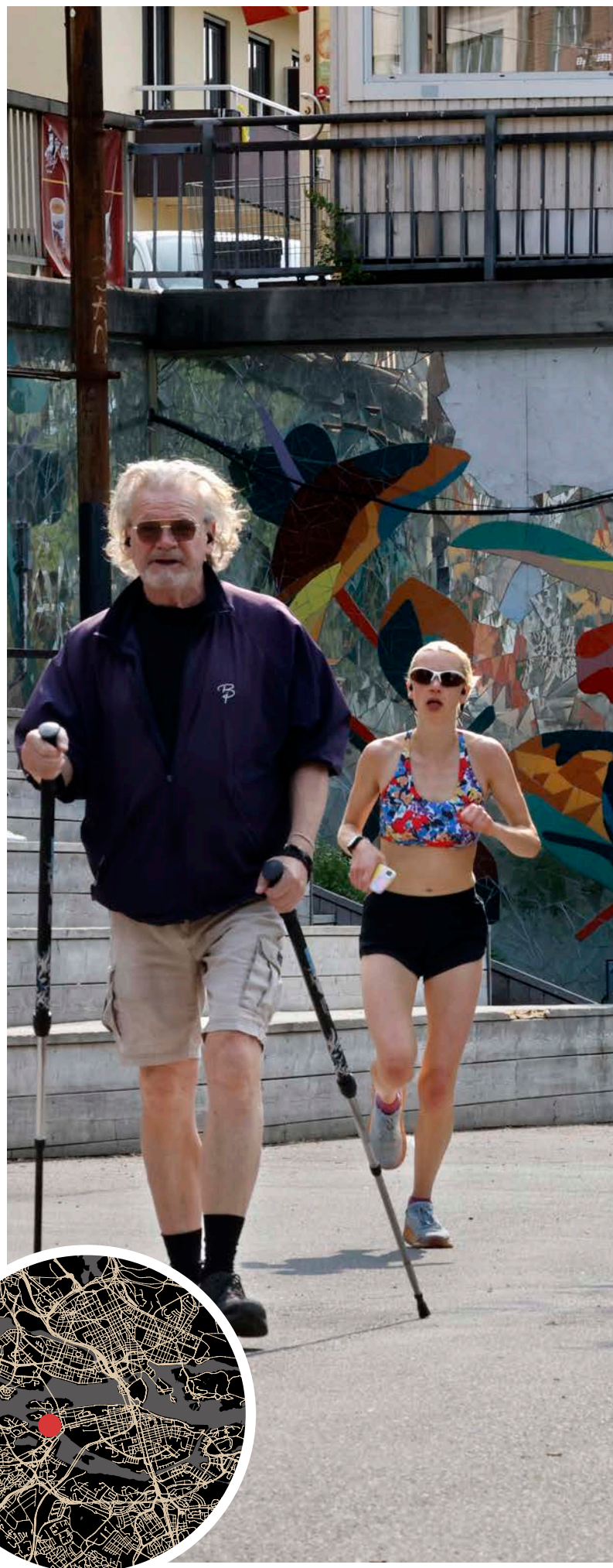
En kvinna i svarta tights och vitt linne springer förbi. Ett äldre par med en barnvagn stannar till och faller upp suffletten.

Uteserveringen under de röd- och vitrandiga markiserna är färdigmöblerad.

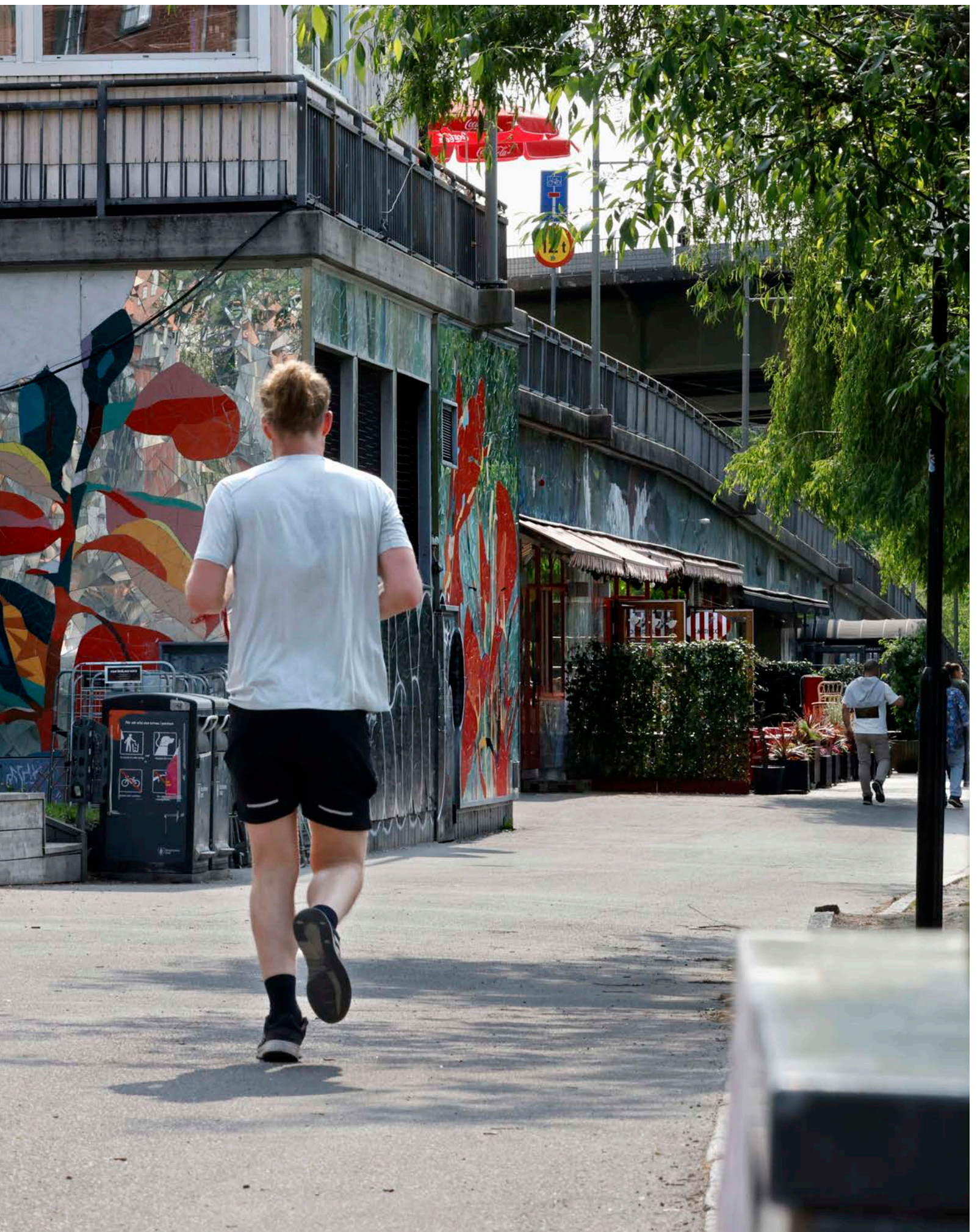
”Släcker sin cigarett mot undersidan av skon och stoppar tillbaka fimpen i paketet.”

TEXT **ULF STOLT**

FOTO: **MAGNUS SANDBERG**

Det Martin Wennberg gillar med att tävla i cybersäkerhet är utmaningen att förstå systemen och misstagen som gjorts när de skapats och utnyttja de misstagen.

HACKAREN MARTIN WENNBERG:

”Syftet är att skapa ett starkt cyberförsvar”

Martin Wennberg hackar datorer för säkerhets skull. Han är den första lagkaptenen för SNHT – Swedish National Hacking Team – som tävlar i EM i Oslo i höst. Red Teams-attacker är som konst, tycker han.

TEXT **ULF STOLT** FOTO **MAGNUS SANDBERG**

EGENTLIGEN HAR ARBETET med cybersäkerhet och skydd mot virus och olika former av intrångsförsök och attacker via internet, pågått och utvecklats sedan internets början. Runt millennieskiftet hamnade datorsäkerhetsskyddet mer i fokus – vem minns inte det stora hotet Y2K inför tolvslaget år 2000 – och sedan 2010 tar det allt mera plats.

– Det handlar om digitaliseringen, att hela samhället då tog ett kliv med digitaliseringen. I dag kan man ju inte leva utan BankID, alla digitala samhällstjänster. Det betyder att det finns en extremt stor attackyta som kan ge dig stor kraft att attackera.

De cyberattacker privatpersoner utsätts för görs ofta av mindre tekniskt kunniga personer, hotaktörer med betydligt mindre

motivation och bildning.

– Utför man en större attack kan det vara så att man bränner sin metod, man använder och förbrukar den och det skapas ett skydd för den så man kan inte använda den igen. Att då attackera en privatperson är meningslöst.

De stora attacker som görs, exempelvis omfattande störningar eller belastningsattacker mot till exempel banker eller myndigheter, är sällan eller aldrig en ensam persons verk.

– Det är fördelaktigt att vara en grupp, mest för själva forskningsstadiet. För att utföra de här attackerna som är stora krävs en hel del insikt i hur systemet man attackerar funkar. Det krävs många timmar för att sätta sig in i det och förstå det. Då hjälper det att vara fler.

Är det datorprogram eller fysiska personer som utgör kärnan i skyddet?

– Datorprogram är ju en stor del av skyddet, men att göra efterforskningar och se vad som hänt i systemen sköts av människor, de forensiska analyserna. Det finns personer på alla stora företag som jobbar med detta.

Utvecklingen av säkerhetssystemen sker helt enkelt genom att någon bryter sig in.

– Det är precis det jag jobbar med, Red Teaming – att simulera de här attackerna så man kan utsätta sig själv för dem innan de riktiga hotaktörerna gör det och på så sätt skydda systemen.

MARTIN WENNBERG ARBETAR på Cparta Cyber Defence, ett dator-

MARTIN WENNBERG

Gör: Lagkapten i SNHT – Swedish National Hacking Team, Offensive Developer på Cparta Cyber Defence.

Aktuell: Ska tävla med det svenska hackinglandslaget i EM i Norge i höst, en tävling arrangerad av Enisa – EU:s cybersäkerhetsorganisation.

säkerhetsföretag. Hans titel är Offensive Developer.

– Det blir långa dagar på jobbet. ... det är lite för kul.

De kollar av omvärlden i realtid och ser nya attacker och skapar attacker beroende på detta, hittar strategier för att skydda sig.

Är Sverige och svenskarna bra på att skydda sig?

– Nej. Och det finns anledningar till detta. Vi är åttonde nation i världen i digitalisering, och på fyrtioandra plats i cybersäkerhet, så det är en stor skillnad.

– Man kan spekulera i att det är på grund av att vi är så långt fram i digitalisering och så långt ner i cybersäkerhet – det finns helt enkelt så mycket att skydda.

Bildandet av hackerlandslaget är en del i ambitionen att förbättra cybersäkerheten och få människor intresserade av det.

Är AI användbart vad gäller cybersäkerhet?

– Det är möjligt. Det finns en del detektionsverktyg som integrerar AI. Kanske för hot det inte finns konkreta larm för men som man kan se sannolikheter i, att det kan va värt att kolla upp. ►►

CYBER-EM I OSLO:

Tio personer med olika kunskaper hjälps åt i ett lag att både försvara sig och attackera.

Man har en mängd komponenter som har svagheter i sig, de måste man skydda medan man attackerar andra för att få maximal poäng.

Till bootcampen inför EM valde SNHT ut 43 personer från två olika tävlingar, de bästa inom åldersspannet sexton till tjugofem med en jämn spridning.

För det kommer in larm hela tiden.

– Det finns folk som sitter och scannar hela internet dagligen och testar de enklaste attacker som finns. Det kommer in mot en mängd svenska företag – det påverkar dem inte, men det måste ändå hanteras.

Vitsen med att göra det är att det ska dyka upp en ny dator med låg säkerhet som man kan ta kontroll över.

Vad ska man ha den datorn till?

– Såna storskaliga attacker men med låg tekniskt kunnande handlar ofta om att få in datorerna i ett botnet (ett nätverk av datorer som kopplats samman med skadlig kod, red. anm.) för att kunna använda deras resurser. En mer riktad attack kan vara ute efter pengar. Om det är en väldigt riktad attack är

”IOT-ENHETER ANVÄNDS OFTA FÖR BOTNETS OCH PROXYS, FÖR ATT GÖMMA SIN IDENTITET.”

det ofta politiskt. Man kan utläsa det för att det är extremt tekniskt komplext. Och välplanerat, genomtänkt i flera steg, det är inget misstag att det sker.

MARTIN WENNBERG VAR inte född när Y2K-viruset hotade världen. Under bootcampen på KTH inför EM i cybersäkerhet i Norge i höst analyserade de infekterade datorer och detekterade virus. Plus lyssnade på föreläsningar om allt från websäkerhet till kryptografi, datorprogrammets minne samt hur man utför forensiska undersökningar av hot.

– Från två olika tävlingar har vi tagit in fyrtytte personer, de bästa inom åldersspannet sexton till tjugofem med en jämns spridning. Syftet är att på lång sikt skapa ett starkt cyberförsvar.

I dag finns det datorkapacitet i exempelvis brödrostar, brandvarnare, kylskåp, spisar, värme-reglage och armaturer som är uppkopplade mot hemnätverk och internet.

– IOT-enheter används ofta för botnets och proxys, för att gömma sin identitet – jag kan gå genom din brandvarnare till exempel, så ser det ut som att det kommer från Sverige, men jag befinner mig någon annanstans.

Kan oskyddade hemnätverk i en trappuppgång utgöra en nationell säkerhetsrisk?

– Ja, till viss del, det skulle ju kunna användas för att belasta och attackera stora system. Men skalan på det är svårt att förutse... det finns så många enheter i dag. Men det är kanske inte, ur hackersynpunkt, det smartaste tillvägagångssättet. ■

Att nobba nej

KÖPER EN HAMBURGARE i en bättre hamburgerkiosk. Det är en varm dag, hundens långa tunga flåsar utanför munnen. Frågar efter lite vatten till stackarn. Nej, vi ger inte av kranvattnet, säger hamburgerkillen. Fnys. Köper i stället en flaska med naturellt finvatten. Frågar efter något att hålla vattnet i så att hunden lättare kan dricka. En skål eller en sådan där frigolitlåda för kebab kanske? Njä... så brukar vi inte göra, säger hamburgerkillen.

Regler finns väl av en anledning förstås. Som att mindre pengar annars skulle tjänas eller att fler skulle fråga samma sak. Men kommer det verkligen stå tjugo flåsande byrackor i kö utanför hamburgerkiosken bara för att en hund har fått dricka lite kranvatten eller dyrvatten ur en kartong av frigolit?

Jag har svårt för snabba nej. Ska vi testa på det här? Nej, det är för svårt. Ska vi dra dit? Nej, det är farligt. Ska vi? Nej, det går inte. Ska vi? Nej, vi får inte.

Nejsägare. Tvärsare. Baksträvare. Bromskloss. Fegis. Pessimist. Negativist. Omöjliggörare. Livsförnekare.

Kan vi? Nej. Varför? Det är inte så det ska vara. Varför? Det bara är så.

Ja, jag har svårt för automatiska nej som bara slinker ut utan att tänka ett litet varv först, utan att ta en sväng runt i boxen eller kanske till och med tänka lite utanför den. När saker tycks omöjliga fastän de inte är det.

PÅ PLATSER i världen där livet är lite mer besvärligt, där det inte finns samhällssystem som kan styra upp eller en support att ringa eller chatta med, har jag slagits av att

**MARIA
HAGSTRÖM**

Nyhetsredaktör
och reporter

"Jag borde byta ja till nej ibland. Vara jabejakande."

människor sällan ser saker som omöjliga – de säger inte nej. Kan vi... går det? Absolut. De känner i alla fall någon som känner någon som känner någon som ser till att det går. Människor hjälps åt mer när de har fått öva på att lösa problem åt sig själva och andra. Där inte alla sköter sitt och tar med en egen skål till hunden. Inget tycks för svårt.

Men här har vi inte behövt öva på problemlösning på samma sätt. Jag sköter mitt och samhällssystemet och supporten sköter väl resten. Enklast är det också att göra saker på det sätt som det alltid gjorts. Vara sur och konserverad.

Men hur stort blir livet när man nekar och nobbar? När hindren blir högre, kontrollen kontrolleras, skrivna och oskrivna regler inte ifrågasätts, prövningar inte prövas och idéer inte får en chans. När nytt inte testas är det bara det gamla som finns kvar. Förändringar förblir oförändrade. Möjligheter förblir omöjliga.

Störst av allt är rädslan. Det är väl den som styr. Rädslan för att göra fel, misslyckas och utsättas. Rädsla för allt det där man kan vara rädd för. Det finns så mycket som är farligt fastän det inte är det. Som begränsar och blir en kontroll som

inte får tappas.

Jag är också rädd. Ibland för att säga just nej. Sätta gränser och säga ifrån. Rädd för att inte vara omtyckt, för att stöta mig. Då kan jag bli en fegis. Jag borde byta ja till nej ibland. Vara jabejakande. En del bör byta nej till ja. Vara livsbejakande. För ett ja är trots allt mycket roligare.

Oavsett ska inte hunden behöva vara törstig. ■

ENDAST GLÖGG

Följande utspelade sig för några dagar sedan. Jag befann mig på Södermalm, Rosenlundsgatan. Det var varmt ute, jag behövde vätska. Ett par pilsner, bira, öl skulle inhandlas.

Det var mitt i veckan å om inte minnet sviker så var det matchdag, Bajen. Nåväl, det var inte bara jag som behövde fylla på med vätska.

Systembolaget på Rosenlundsgatan var fullt med kunder med korgar fulla med öl. Endast en kassa öppen. En mycket trevlig manlig expedit skötte sig exemplariskt och ropade "vi öppnar en kassa till". Så medborgarna med sina pilsnerkorgar gick till den nyöppnade kassan. Då utbrister expediten.

– Endast glögg i denna kassa!

Jag fick mig ett rejält garv.

Ulf Hansson

PSALM FÖR MIG

Text och musik ur svenska psalmboken övergående till Situation Sthlm. Vers 10.

Store Gud när jag den värld besöker som du har skapat med ditt allmactsord till där din visdom väver livets trådar och alla väsen mattas vid ditt bord. Då brister själen ut i lovsångsljud, O store Gud, O store Gud.

Till våra kämpar i den värld jag finns. Vi är skapade kvinna och man, för att allt bege. Vi växer upp, kämpar genom livet, njuter av stad och natur som tur finns.

I vinterns slask går vi ut med bästa begagnade boots som vi fått från kontoret Wollmar Yxkull, i vår själ och kropp så fryser vi men ändå tidningen skall nå ut till försäljning.

Vi ger vår kraft till imaginär musik – alla religioner hit songs – Vi älskar varandra och alla i hela världen. Till våren – den

knoppande fina, vår iver till glädjefnatt, äntligen, solen är osäker molnighet.

Sommar, sol, vind, semester, vårt juninumner, som dig bruka och glädjen är stor när vårt juli-augustinummer kommer ut. Semester ack nej – i beundransvärt så blir tidning om möjlig såld.

Till höst och tråkig jul – där hemlängtar jag inte vänner, livet det ebbar sakta ut för oss sista livet – andetaget sälja lite glädje till er.

Tobben

VITA KRIGARE

Så bäddar jag bland molnen till mina vita krigare och mina fina barn.

Så bäddar jag i vågorna med omsorg som en svan.

Så bäddar jag bland kaveldun och gräs med drömmar om en värld i kärlek och fred.

LO

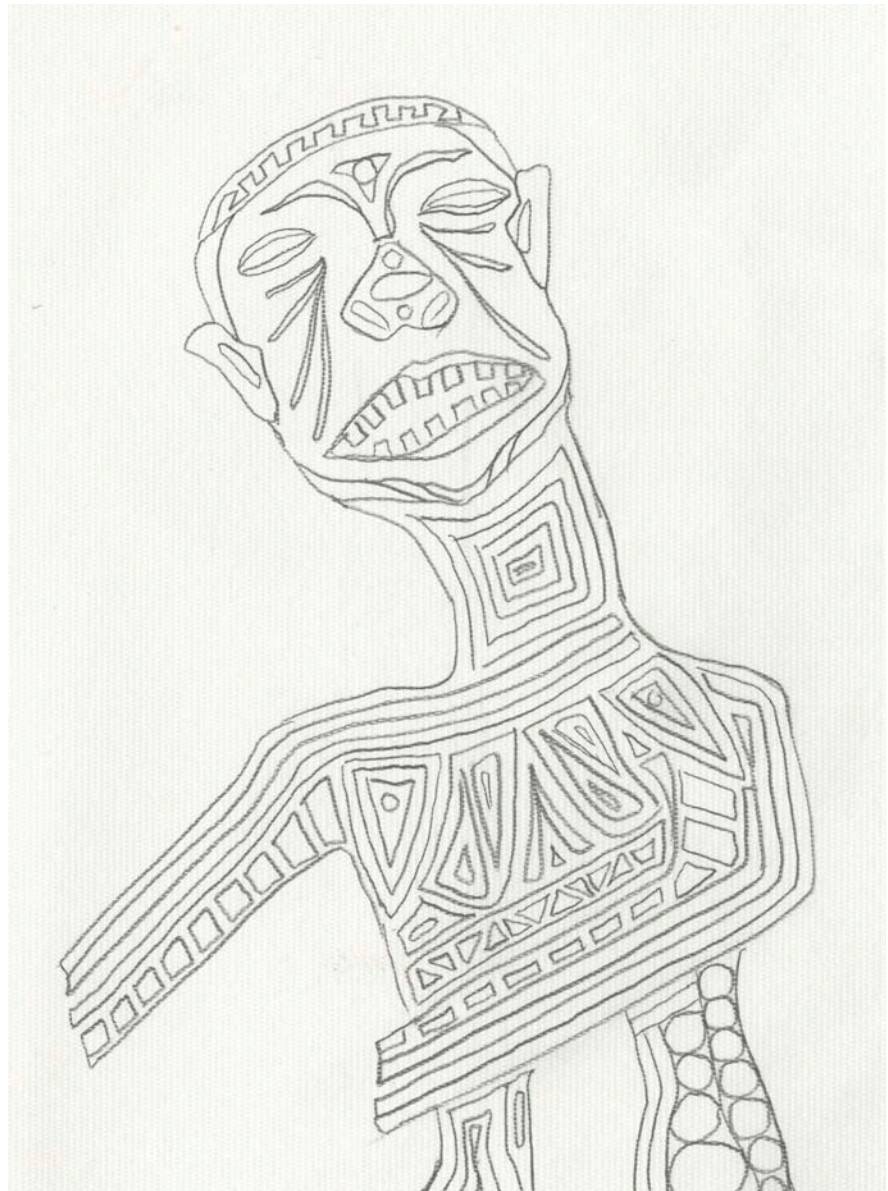

Illustration av LO

Illustration av LO

VARNINGSTEXTER

*Varför finns det inte varningstext på smörpaketet?
Typ detta innehåll kan orsaka fetma och fetma
kan döda.*

Dagge

FÖRNYAT LEVERNE

Vad Situation Sthlm betyder för mig – en återkomst till det förlorade livet.

Denna glädje och sorg att förmedla till er tidningsläsare, ni vet blad och löv på träden, den vackra maskrosen som efter en tid skickar iväg sina vindflygare. Att detta på rätt förståelse är hur vi säljare kämpar, i snö, slask, regn, ja alla väder året om.

Vi vill få återuppleva chansen till ett förnyat leverne. Hjälp, hjälp, hjälp.

Tobben

Fri
entré

Małgorzata Mirga-Tas

*Konstutställningen
Livets trådar*

Forum
för levande
historia

Stora Nygatan 10
levandehistoria.se

Värdet av vänskap

Daniel Ungman och Jimmy Borgh har bara bråkat en gång. Eller kanske två. Annars hänger de ihop så gott som varje dag, säljer Situation Sthlm tillsammans och umgås vid eldstaden bland andra vänner – folk att lita på. Vänskap betyder mycket när livet i hemlöshet är tufft, eller kul.

Text **Maria Hagström** Foto **Anneli Hildonen**

Jimmy Borgh och Daniel Ungman träffades första gången 2009. Men det är först de senaste året det har blivit riktigt nära vänner och hänger ihop nästan jämt.

Klockan är tio på morgonen och Daniel Ungman och Jimmy Borgh är först på plats. De sitter på det solvarma gräset nedanför en graffiti- och klotterfylld brovägg. Ibland gnisslar tvärbanan förbi snett ovanför dem. Efter att "bolaget" öppnat brukar det droppa in fler vänner till deras gemensamma vardagsrum, en bit nedanför Gullmarsplan och Skanskvarn.

Det räcker med att säga till varandra: "vi drar till elden" eller bara "vi drar ner", för att de ska förstå vart de är på väg.

– Vi kan vara femton-tjugo pers här ibland. Vi eldar, grillar, dricker öl och pratar. Det är öppet och välkommet bara man sköter sig. Gemenskapen här betyder jättemycket. Vi bryr oss om varandra och alla kan vara sig själva, säger Daniel innan de förflyttar sig in i skuggan och sätter sig på det av kommunen fällda trädet vid den ännu kalla eldstaden.

En i kompisgänget dyker upp och sträcker skamset fram en hundralapp till Jimmy Borgh.

– Jag skäms som en hund för igår. Jag trodde att jag hade täckning på kortet, säger han innan en annan man sakta kommer gående nerför cykelvägen och ansluter med en kommentar om att det var drag här igår.

På morgnarna brukar Daniel Ungman och Jimmy Borgh vanligtvis ses vid muren en bit upp, nära tunneln till tvärbanan. För om de går direkt ner hit är det lätt att fastna. Sedan åker de antingen till Situation Sthlm eller Barkarby eller Sickla där de säljer sida vid sida – två tidningar var åt gången.

– Det är roligare att göra så än att stå själv. Då kan vi stå och prata med varandra.

Båda två skrevs in på Situation Sthlm som säljare 2009,

men då kände de inte varandra.

Daniel bodde på akutboendet Grimman och hade sett en informationslapp där om tidningsförsäljningen och han behövde pengar. Jimmy bodde i en koja i skogen och kände att han ville ha något att göra. När han träffade två Situation Sthlm-säljare en dag i Vasaparken visste han vad.

– Jag har för mig att jag började sälja sommarnumret.

– Nu kommer jag i håg, vi snackade om det här förut, tillägger Daniel. Jag skrev in mig i början av sommaren och du skrev in dig i slutet. Det roliga är att jag började köra på Östermalm, vid Svampen, och jag tänkte...

– Där hade jag också tänkt sälja faktiskt. Det är mycket folk som passerar. Tricket är att man ska stå regelbundet och...

– Tricket är att man inte ska avbryta när nån pratar.

– Det är du också bra på.

– Ja, det vet jag väl, säger Daniel, skrattar och tillägger: Så där är han speciellt på morgnarna på väg till Barkarby. "Har jag sagt att..." säger han då och så börjar han berätta och det är intressanta grejer, men sen ska jag berätta nåt och hinner bara säga ett och ett halvt ord.

– För då kommer jag på en grej på hans grej.

– Vissa morgnar är det helt omöjligt. Men så kan jag också vara ibland.

Vad skulle du berätta om Östermalm?

– Jag tänkte i början att jag riktar in mig på äldre damer och sa: "Damen, ska det va ett nummer?" De fnissade och vissa köpte. Efter några dar kom jag underfund med vad jag sa. Ska det va ett nummer?

Det är alltså utrett när de började sälja tidningar, men det är lite svårare att reda ut när de lärde känna varandra. De träffades i alla fall när de var nya säljare, för det var "varmt men inte jättevårt". ▶▶▶

Jimmy om att sälja Situation Sthlm:

■ "Livet är bättre nu. Att tjäna egna pengar ger frihet och trygghet. Ett tag stod jag från morgon till kväll, jag ville ha nåt att göra."

"Det är också så häftiga möten. Jag hade ju aldrig träffat de personer som köper tidningen annars eller pratat med dem. Folk kan stanna till och berätta om livet och jag har tydligen räddat två förhållanden som amatörrelations-coach."

"Jag tänkte i början att jag riktar in mig på äldre damer och sa: 'Damen, ska det va ett nummer?'"

Ibland förflyttar sig kompisgänget bort från eldstaden och sätter sig nära tvärbanans bro. Det händer att några målar på broväggen. Daniel Ungman är inte helt oskyldig, men tycker att det är lite väl överklottrat.

– Det måste ha varit augusti 2009, fast vi började inte umgås då. Jag brukade köpa några blaskor på Krukmarkargatan och när jag skulle till Medborgarplatsen för att sälja passerade jag Jimmy på vägen. Eftersom vi var kollegor morsade vi på varandra. Det var när han satt där och läste.

Jimmy brukade "sitta skraddare" på en papperskorg på Swedenborgsgatan med en tidning i ena handen och en bok i den andra.

– Jag är periodare när det gäller att läsa böcker. Läser allt möjligt. Minns att jag då läste boken *Gatukatten Bob*, om

”Det är svårt att hänga med folk som håller på med andra saker än en själv.”

katten som hängde med en Big Issue-säljare.

Men det gick långsamt för Jimmy att sälja på det viset, så han ändrade säljstil.

– Han stod där och höll låda. Jag tänkte ofta: äh, jag måste bara dra förbi Jimmy också, även om jag inte skulle sälja. Då sålde han där från morgon till kväll.

Jimmy minns en av de första gångerna som han snackade med Daniel. Det var vid Södra station.

– Han hade Situation Sthlm-brickan hängandes framme och gick samtidigt med en flaska bira i handen och det klagade jag på: 'Fan ta av dig kortet'. Men det kommer inte han ihåg.

– Jo, lite faktiskt. Jag blev skitsur för det. Jag var väldigt kaos då, gick på mycket tjack och tänkte inte på sånt, jag tänkte inte helt enkelt.

Det var långt senare de blev nära vänner, för på den tiden var det inte riktigt läge.

– Det är svårt att hänga med folk som håller på med andra saker än en själv, säger Jimmy och syftar på vännens dåvarande amfetaminbruk.

– Det hade nog inte funkade, man är på olika plan, säger Daniel. Jag gick omkring mycket på gatorna och letade prylar. Hittade hur mycket som helst i buskarna – allt från knark till guld. Livet var annorlunda då, helt annorlunda.

”Man behöver nånting att ersätta tjacket med och för mig var det här perfekt – gemenskapen.”

För två år sen slutade jag med amfetaminet. Det var inte kullängre.

Han kände sig ensam, ”hundra vänner” hade dött, tio hade blivit mördade. Han insåg att det kunde vara hans tur nästa gång.

Han hade också börjat få psykosor, hörde röster och ljud. Han bodde då på Stadsmissionens boende Bostället. Dörrhandtaget hade han knutit fast så att det inte gick att öppna dörren. Han låg i sängen och hörde polisen stanna ute på gatan, dörren som gick upp på piketen, springande fotsteg i trappen och fram till hans dörr. Där blev det tyst. Sedan hörde han bilen igen, dörren, fotstegen, fram till hans rum och tystnad. Och så började det om igen. Och igen.

– Det tog mig flera år att fatta att det bara var inbillning. Snuten skulle ju aldrig hålla på sådär hundra gånger i några timmar! Men det var så verkligt. Det är jätteskönt att slippa det nu.

Det var när han slutade använda amfetamin som han hittade till gemenskapen vid Gullmarsplan. Han hade haft en försökslägenhet i Rinkeby och skulle snart få en ny. Det blev ett glapp på en månad.

– Då bodde jag hos min morsa på Tyresö. Flera dagar i veckan skulle jag till frivården på Kungsholmen. Då klev jag av bussen på morgonen i Gullmars och brukade knäcka två öl där.

Han började hänga med personer bakom den gamla posten.

– Det var då du bar bänken på ryggen, påpekar Jimmy.

– Ja, polisen började komma och hålla ut ölen och sa att vi måste gå. Vi undrade om vi fick sitta här nere istället. Det fick vi, men vi var tvungna att flytta direkt. Jag tog bänken som stod där och så började vi gå. Polisbilen åkte sakta framför oss. De fotade också och visade oss sen. Till och med polisen tyckte väl att det var lite ballt att jag tog bänken på ryggen och gick.

Han förklarade för alla som brukade ses här att han hade

slutat med tunga droger. De har stöttat och uppmuntrat honom i det.

– Det är kanske inte den metod man brukar rekommendera en missbrukare, men man behöver nånting att ersätta tjacket med och för mig var det här perfekt – gemenskapen.

Jimmy var en av dem som kom att ingå i den gemenskapen. Daniel såg honom sälja Situation Sthlm en dag vid Gullmarsplan och frågade om han ville haka på hit. Nästa dag var han tillbaka igen. Och nästa.

– Det är roligare att vara fler än att vara själv. På den tiden satt jag mest i skogen och läste böcker och träffade folk på stan ibland. Det är trevligare med en gemenskap, men på kvällarna är jag gärna själv.

– Jag gillar verkligen inte ensamhet, jag pallar inte det, säger Daniel sen. Nu har jag fått ta hand om en katt, Lissa, annars hade jag nog tyckt att det hade varit jobbigt att komma hem till lägenheten. Jag vill gärna ha sällskap dygnet runt.

Jimmy säger att han skulle vilja bo i ett stort hus med polare. En samlingslokal i mitten och varsitt rum att gå tillbaka till.

– Och en uteplats, påpekar Daniel. Det skulle vara skitschysst. Sex-åtta bra gubbar som kommer överens. Jag tror inte på ensamhet.

Jimmy Borgh är uppväxt i Farsta och Daniel Ungman i Hagalund i Solna. De minns ”burken”, fast på varsitt håll. Den lektes både bland gårdarna i Solna och Farsta.

– Vi kunde vara tjugo-trettio stycken och hålla på i timmar, säger Daniel.

– Det var samma i Farsta. Vi hade papperskorg på gatan utanför mig. Den var burken. Intill fanns täta buskar jag kunde gömma mig i. När den som skulle leta tittade bort kutade jag fram och sparkade på burken. Gårdskrig hade vi också med plastvapen och knallpulverpistol. Såna får väl inte säljas nu?

De skämtar om att det är en AIK:are och en Hammarbyare som blivit polare. Men egentligen är de inte så intresserade av fotboll, även om det skulle vara roligt att gå på en match för stämningens skull.

– Jag har tänkt på att alla som bodde i hyreshus i Farsta var Hammarbyare. Folk som bodde i radhusområde var ofta Djurgårdare, påpekar Jimmy.

Han säger också att de flesta han umgicks med under uppvuxen var skilsmässobarn.

– Men jag trodde inte att jag var det. Sen berättade morsan när jag var femton år att min pappa inte var min pappa. Det var ingen bra ålder att få reda på sånt. Dysfunktionella familjer föder dysfunktionella barn. Tyvärr, det blir så. ►►►

Daniel om att bo i försökslägenhet:

■ ”Jag har bott i försökslägenhet i fyra år. Det har tagit lång tid att vänja sig. Det är svårt med vardagliga rutiner om man inte har haft dem på massor med år.”

”Att bo i en lägenhet är jätteskönt samtidigt som det är jättejobbigt. Det kan bli ensamt. När jag har bott på härbärgen och stödboenden har det alltid funnits nån att prata med. Det blir inte den där ensamheten. Men nu har jag katt.”

”Även om jag har lägenhet kommer jag alltid vara hemlös, jag kommer aldrig att glömma hur det var att se till att man överlever från dag till dag.”

*”Vi eldar, grillar, dricker öl och pratar.
Det är öppet och välkommet bara man
sköter sig. Gemenskapen här betyder
jättemycket. Vi bryr oss om varandra
och alla kan vara sig själva.”*

Daniel Ungman

Vid eldstaden nedanför Gullmarsplan finns en fin gemenskap. Under sommaren har de alltid grillfest på lördagar. Senast serverades det revbensspjäll. En av polarna brukar ha med en stor burk med egengjord "jäkla god" tsatsiki.

Jimmy om att bo i skogen

■ Jimmy Borgh har sedan 2009 bott från och till i en koja. På somrarna tycker han att det skönt där, han hör knappt billjuden. På natten är det bara han och naturen.

■ Inne i kojans har han allt möjligt som kan komma till användning, som hygienartiklar, gasolbrännare, nudlar, kniv och ett litet bibliotek.

■ "Ibland sitter jag i öppningen och läser. Jag gillar ljuset på sommaren, då slipper jag också slösa batterier. Jag laddar alltid ett batteripack på redaktionen."

Han berättar att mamman drabbades av sjukdomen DM, Dystrofia myotonika, och att det gick snabbt på slutet.

– På bara tre år gick det från att hon hade käpp, till rullator, rullstol och till slut kunde hon inte hålla upp huvudet själv. Det som ändå var fint efter att hon hade dött var att läkarna ringde mig för att fråga om de fick ta mammans hornhinnor för att ge dem till en trettonårig flicka. Självklart sa jag ja. Fan, nu blev jag nästan tårögd.

När dog din mamma?

– Det var väl 2013. Jag är lite osäker. Det är väl typiskt män att inte komma ihåg. När min moster nyligen skulle intyga min identitet, så att jag kunde få ett nytt leg, förhördes hon om vad jag och mina två systrar har för födelsedatum. Kvinnor kan sånt där.

Liknar era uppväxter varandra?

– Hade du det dysfunktionellt hemma hos dig? Vad har du för ursäkt? skämtar Jimmy och tittar på Daniel som skrattar till och sedan blir allvarlig.

– Jag bodde inte med min pappa. Vi hade bra kontakt när vi väl träffades men hördes inte av så ofta. Han har sju barn med två olika kvinnor, så det blev lite mycket. Morsan hade en annan kille från att jag var fem år till efter att jag flyttat hemifrån. Han hade problem från sin egen barndom. Han kunde stå i två-tre timmar och skälla ut mig för nåt jag inte ens hade gjort. Det var en riktigt jobbig tid i mitt liv. Jag längtade efter min pappa, för han var inte alls så där.

När Daniel blev 18 år fick han nog.

– Han åkte på stryk. Jag hade varit livrädd för honom hela uppväxten. Jag hatade att vara hemma när han var hemma. Man ska inte vara otrygg i sitt eget hem.

"Har aldrig förstått det där med att inte gråta så att andra ser, det skiter jag fullständigt i."

"Jag har alltid föredragit källare eller skogen. Hellre olaga intrång och få sova själv än på härbärgen."

Hur har det påverkat dig?

– En hel del. Självförtroendet. Sen tror jag... man ska inte skylla ifrån sig... Jag trodde länge att jag bara knarkade för att jag gillade det. Jag mötte många andra som jag tyckte hade haft det mycket värre än jag, blivit utnyttjade och vad fan som helst. Jag förstod att de knarkade för att bedöva. Det var först när jag slutade som jag insåg att jag var en av dem. Jag har också försökt fly.

Han säger att han började med amfetamin när allt sket sig på en och samma gång: familj, vänner, kärlek, pengar, karriär.

– Jag var som det där klassiska fröet för vinden, jag bara fladdrade, och fladdrar man med vinden så kan man hamna fel. Första gången jag testade tjack var jag som Obelix – jag ramlade ner i grytan.

Jimmy säger att han också har "pundat", men inte tagit så mycket tunga droger och inte sprutor.

– För mig var det spelandet som gjorde att jag blev hemlös. Jag brukar säga att det går snabbare att spela bort hus och hem än att punda bort det.

Han började spela när han var 13-14 år. Då brukade han gå till ett spelställe i Farsta. De hade arkadspel och flipperspel, Cherrymaskiner och olagliga maskiner.

– Det fanns värre spelmaskiner förut, i bakrum. Jag märkte när jag blev lite äldre, när en kompis frågade om jag ville med och träffa två tjejer på Gröne Jägaren, att jag bara hälsade på dem och sen gick direkt bort till spelmaskinen. Intresset för spel var störst.

När han var 18 år blev han utkastad hemifrån.

– De tröttnade på att jag var ute och rände. Och tröttnade på brev från polisen.

Vart tog du vägen då?

– Källare. Jag har alltid föredragit källare eller skogen. Hellre olaga intrång och få sova själv än på härbärgen. På vissa ställen måste man sova i sovsalar med folk jag inte känner eller litar på. Det tar ett tag innan man hittar någon man kan lita på.

Hur visste ni att ni kunde lita på varandra?

– Jag har träffat så många manipulativa personer genom åren, man blir människokännare. Också genom att sälja tidningen märker man hur folk är, säger Jimmy.

– Det är säkert olika för dig och mig. Jag började lita på Jimmy när han stod utanför Södra station för länge sen. Redan då visste jag att det här är en reko gubbe. Jag märkte det på vissa saker som han höll på, att han inte var en sän som inte tyckte att nåt spelar någon roll, utan var mer: ”så här ska det vara”. Men jag själv var struligare då.

De uppskattar att de är ärliga och raka mot varandra och att de har samma humor. De tycker också att de kan prata om allt och att det även gäller de andra i den ”innersta kretsen” vid eldstaden, där det nu har börjat dyka upp allt fler som tar sig en öl, pratar eller bara sitter tyst en stund. De är snart dags att tända en brasa.

– Här kan man prata öppet om jobbiga saker. Vi kör inte machostuket, vi kan vara svaga inför varandra. Jag har

aldrig förstätt det där med att inte gråta så att andra ser, det skiter jag fullständigt i. De närmsta här är såna som lyssnar. Men det finns andra som tror att det bara handlar om att vara tuff, säger Daniel.

De berättar att det är några riktigt bra musiker som är här ibland, som spelar gitarr, munspel och fiol. Även Daniel har spelat en hel del gitarr, men det blir inte så ofta nu.

– Jag har försökt lära mig lite munspel också. Det går halvtrögt. Det är roligt, men grannarna brukar klaga. Jag spelar för dåligt, säger han och skrattar.

Jimmy köpte en Melodica för några år sedan som han hade tänkt lära sig spela på. Det var under en av de perioder som han bodde i sin koja i skogen.

– Jag tänkte att där stör jag ingen med mitt spelande, det är bara djuren som kommer att hata mig. Men jag försökte inte spela så många gånger.

När de säljer tidningar har de ibland en högtalare med sig. De gillar allt från blues till gammal hiphop.

Ni hänger nästan varje dag, blir ni inte less på varandra?

– Vi har bråkat en gång. Och varit arga på varandra någon gång. Men nej, vi blir inte less. Det är nog mycket humorn som gör det. Vi har inte tråkigt ihop. ■

Jimmy Borgh och Daniel Ungman brukar mötas upp på morgonen innan de åker till deras gemensamma säljplatser. Där säljer de Situation Sthlm tillsammans, två tidningar var åt gången. Det är roligare så.

FÖRSTA BADET

Jag sitter vid stranden, min dotter badar och går försiktigt ner i vattnet. Hon doppar ena foten och känner om det är varmt eller kallt. Det är lagom temperatur så jag ser henne från stranden hur hon kastar sig ut i vattnet, men då på grunt vatten. Hon är bara sex år och kan knappt simma. Badringen har hon runt midjan som håller henne så hon inte kommer under vattenytan.

Efter en kvart kommer hon upp från vattnet, då lindar jag en handduk runt henne. Jag tar henne i famnen, hon kryper ner i min famn och jag kramar om henne. Solen bränner henne och sen hoppar hon i igen.

Lena Freij

TVÅ SAKER RÄTT

Kärt barn har många namn. Å mitt är endast Tokuffe. Jag heter inte bara Tokuffe, jag är Tokuffe.

Har tyvärr inte gått så bra här i livet. Sitter på en bänk i Kungliga Huvudstaden Stockholm. Bänken är belägen på Medborgarplatsen, Medis, Bajenland, bredvid Tranströmerbiblioteket. Från denna bänk saluför jag Situation Sthlm, en respektabel publikation.

Vid 58 års ålder har jag lyckats med två saker här i livet. Jag är med stolthet världens sämsta pacifist. Var i Svenska Armem från 1985-1995, dock tjänstledig vid några tillfällen. Från och med 1995-06-30 blev jag Ro/FK reservofficer, fänrik med 0 tjänstgöringsdagar. Motsägelsefullt, ologiskt på gränsen till galenskap. Det andra jag lyckats med, är att jag gjort världens sämsta korsord. Italiensk flod två bokstäver, med tolv rutor. Där har medborgarna något att fundera över.

Först inskickade rätt lösning vinner en gratis sparkresa från

Medborgarplatsen till Kiruna. Medtag spark, sovsäck, matsäck, spritkök, myggmedel, dryck, tändstickor, Morakniv, motorsåg samt ett glatt humör. Lycka till önskar säljare 663 Situation Sthlm på Medis.

Trevlig sommar till alla utom dumjäveln som snodde min cykel 1984 på torget i Sundsvall bredvid Gustav II Adolf-statyn.

Tokuffe

BARA PLUS MED ATT TA DET PIANO

Sommaren är vurpornas tid.

Varje år likadant, är det inte på cykeln jag trasslar in mig

med kassar och lössittande kläder och huvudlöst störtar mot marken, så kan det gå som i år.

Jag skulle kolla in i sittbrunnen på en väns segelbåt, men... jag blev hängande i en vajer i fören, vilt fåktande i luften tills revbenen törnade emot något decimeterhögt metallräcke och jag blev obrukbar för veckor framåt.

Några ålänningar räddade mig upp på bryggan och erbjöd sig att hjälpa till om jag skulle av, naturligtvis vana seglare.

Det gäller att tänka först och handla sen när man älgar omkring i naturen. Efter femtioårsdagen dalar förmågan

att hålla balansen med flera procent årligen dessutom.

Ett bra tips är att helt enkelt avstå från att kliva upp på stenbumlingen för att se bättre, gena genom buskarna för att spara några sekunder till bussen, eller pröva den där färgglada brassestolen som i värsta fall har en stålstör just i svanskotsläge och som man liksom lätt dunsar ner i för att den är så förbannat låg.

Aj... aj... nu räcker inte ett par veckor för att kureras sig, Ja, ja... Det man inte har i skallen får man ha i förbandslådan och det brukar inte bli billigt. Så bara plus med att ta det piano.

LO

Illustration av Lena Freij

YTTERSKÄRGÅRDEN

*Tumlar i luftrum,
en roll, en rullning,
duva och hök,
fåglar som leker,
fåglar som rasslar i snåren,
fåglar som skrämnar och
rotar i soporna,
fåglar som stirrar
med glas i blick,
fåglar som skiter på bryggan,
fåglar som anfäller,
fåglar som blir färre
i ytterskärgården på grund av
överfiske.
Sälar som svälter,
spinnspöfiskare som jag som
inte förväntar sig annan fångst än en
rofylld stund.
Fiskar som lever i dyhåll i Asien,
trångt och blir sjuka,
fiskar som inte kan lokalisera maten på
grund av ljuden av färjor och tankers.
Och vi,
människor som inte visar respekt,
inte lärt oss leva vist,
en förfulad varelse.*

LO

Illustration av LO

Regeringen vill stoppa rekryteringen till gängen. Varför händer så lite?

Akademikerförbundet SSR kräver stora satsningar för att skapa en långsiktig förändring och öka tryggheten för alla.

Sverige behöver

- 10 000 fler som jobbar förebyggande
- Tio miljarder mer till förebyggande arbete
- Rätt insats till rätt individ, i rätt tid – använd vetenskap och beprövad erfarenhet

#10000 FLER

Akademikerförbundet SSR

Text **Ulf Stolt** Foto **Magnus Sandberg**

Med en historia som innehåller bland annat latrindumpning, brännvinskrig, karantänstation och avmagnetisering av fartygsskrov under andra världskriget, är Fjäderholmarna sedan 1995 en del av Nationalstadsparken. Stadens närmaste skärgård. Knappt tjugo minuter från Slussen.

NÄRMASTE SKÄRGÅRDEN

Däcksmannen – som i likhet med skepparen är en kvinna den här första båtturen från Slussen – ber de fyra engelska turister som stannar till och grupperar sig på bryggpontonen innan landgången för att ta en selfie med just en kvinnlig skeppare i vit uniformsjacka i bakgrunden på bilden, att flytta lite på sig.

– Sorry, but I have to close this gate now....

Mannen med det långa skägget och verktygslådan som är först av båten när den lägger till på Stora Fjäderholmen tar vänster på bryggan, förbi de två vagnarna fullastade med röd- och vitvinsdunkar, Coca Cola, lantchips, pappershanddukar, sopsäckar och en plastback tomater som står framkörda intill Fjäderholmarnas bryggeri, och följer gångvägen bort mellan husen.

Om en halvtimme öppnar det mesta, utom Fjäderholmarnas krog som öppnar lite senare för lunch och Rökeriet som så här mitt i veckan öppnar till kvällen.

En mindre plåtbåt har lagt till precis nedanför restaurang Rökeriet. En handfull personer håller på att packa ner instrument – det står fyra gitarrfodral lutade vid styrhytten – och sladdar och högtalarlådor, de kommer kånkande och rullande på dem inifrån restaurangen och lastar ner det i båten.

– Den stora får stå längst fram så blir den det första vi lastar av när vi lägger till sen, jag undrar om det inte är bäst att göra så?

När passagerarna går av båten när den lägger till vid Stora Kajen på Fjäderholmarna måste de omedelbart lämna pontonen och gå upp på bryggan via landgången, så de väntande passagerarna kan kliva ombord.

I andra änden av stora kajen, borta vid sjömacken, är bakdörren öppen upp mot Röda Villan, musikhörs, två personer i likadana kortärmade skjortor går ut på var sida av den smala bryggan och möter upp en vit motorbåt som stannat till och svängt upp mot bryggspetsen, den står stilla några meter ut och gungar på vågorna. Efter en kortare konversation med personalen från macken slår de på sina motorer igen och styr sakta förbi ön och bort mot Lidingö.

På Rökeriet står en stol i öppningen in till uteserveringen mellan räcket på kajen och huset och markerar att den inte är öppen. Några servitriser går omkring en bit längre bort och plockar med tallrikar och bestick.

Utebord vid sidan av gångvägen, rep som gränsar av, en radda brevlådor mittemot –

några röda, några gröna, de flesta vita. En vid björk skuggar borden närmast väggen.

En bit bort, längre fram mellan husen, ligger det som på kartan kallas Torget.

På vänster sida toaletter bakom ljusgröna trädörrar, en pil på en stolpe pekar upp mot utsiktsplatsen och informerar om att grillning är förbjudet.

Grusstig som viker svagt höger. Slakmot. Träd och buskar, syrener. Uppe vid utsiktsplatsen sitter två kvinnor vid ett campingbord precis bredvid flaggstängens och äter matsäck. I det röda trähuset intill står dörren på vid gavel. I rummet rakt fram som man ser in i från trappan sitter någon framför en datorskärm – på håll ser det ut som ett bokföringsprogram är öppet på skärmen.

FAKTA OM FJÄDERHOLMARNAS

■ Omtalas för första gången 1381 i ett köpebrev. Sedan 1982 är det Kungl. Djurgårdens förvaltning som ansvarar för dem.

■ Mellan 1918 och 1976 tillhörde öarna marinen. Under andra världskriget låg en avmagnetiseringsstation där för att avmagnetisera fartygsskrov så de inte skulle utlösa minfält i Östersjön.

■ Fjäderholmarna ingår sedan 1995 i Kungliga Nationalstadsparken.

■ Fjäderholmarna består av fyra öar. Stora Fjäderholmen är där man går i land med båtarna från stan. Mittemot den ligger Ångsholmen, där det fram till 1917 fanns en karantänstation. Dessutom ingår ön Libertas, med sin fyr från 1931 – den sista acetylendrivna AGA-fyren i drift med Nobelpristagare Gustaf Daléns klippljusapparat. Sedan 2010 drivs den med solpanel. Lysvidden är 5 nautiska mil. Samt Rövarns holme, som anlades 1910 då man dumpade sprängsten från bygget av Saltsjöbanan där.

I 28 år har Birgitta Degen Regnér jobbat på Fjärderholmarna. Hon driver både Systrarna Degen och Fjärderholmarna choklad. På grund av en tappad nyckel låg hon lite back på pralintillverkningen, men på plus på chokladsåsen.

”NU ÄR JU BÄSTA TIDEN ATT VA HÄR, MED FÖRSTA BÅTEN MEDAN DET ÄNNU ÄR LUGNT, DEN HÄR TIDEN PÅ ÅRET.”

Den kvarlämnade och igenrostade gamla 40-millimeters Boforskulsprutan vaktar fortfarande gattet österut mellan Lidingö och Nacka. Under andra världskriget fanns en station på ön för att avmagnetisera fartygsskrov.

Systrarna Degen öppnade precis sin glasskiosk vid Krogviken. Trots att en nyckel råkat hamna på avvägar.

Birgitta Degen Regnérs tonårs-son glömde att returnera den – en reservnyckel är nu på väg till ön, beräknas anlända om en liten stund – vilket har inneburit att hon fått en lite lugnare morgon än planerat. Och därför även lite pralinproblem.

– Jag var här tidigt för jag fick varuleverans i dag... men jag kommer inte in där borta så jag fick fixa här. Och det är ju alltid nåt att göra.

I stället för att vara igång med pralintillverkningen i den andra lokalen som Fjärderholmarna choklad har vid stora kajen där båtarna från Slussen och Strandvägen lägger till, har hon spenderat morgonen här

på Systrarna Degen vid Krogviken och kokat chokladsås och kolasås till glassen, och gjort egna maränger.

– Första båten från Nybroviken går nu halv, så den är här typ hel, och den brukar det va rätt mycket folk på, liksom första båten med mycket folk som kommer till ön.

– Nu är ju bästa tiden att va här, med första båten medan det ännu är lugnt, den här tiden på året. Sen blir det mycket folk... det är ju inte så bra att bada här, det är ju klippbad – det finns en liten strand med sand och grus men jag har försökt få dem att fylla på mer sand, men det är ju Djurgårdsförvaltningen... de bryr sig mest om Djurgården.

Hon har jobbat på Fjärderholmarna i 28 år – ”vi skulle bara köra några somrar först, men

det har rullat på”. Nu har de två ställen på ön, och via chokladpraliner berättar de Fjärderholmarnas kroghistoria från 1670 fram till 2016.

– Vi har med tidstypiska smaker i pralinerna och berättar lite om tiden då, som pralinen med smak av kryddad snaps från 1882 som ska påminna om brännvinskungen L O Smith som sålde sprit med mindre finkel härifrån, då Fjärderholmarna låg utanför stadsgränsen.

Det finns inga övernattningsmöjligheter att hyra på Fjärderholmarna. De enda som bor på ön är säsongsarbetare som jobbar på krogarna, mest köks- och serveringspersonal.

– De bor i de olika husen man ser som ligger lite avskids, bort från de allmänna gångvägarna. ▶▶▶

En båt lägger till i Krogviken. Skeppare Kent Örnlint kliver upp på kajen och ser sig omkring och drar bort en tom varuvagn en bit och ställer den vid sidan av gångvägen fram till krogen längre ut på udden. På den platta lastytan på båten står en trave packat papper som ska till återvinningen.

– Jag kör allt som ska till och från ön. Allt. Folk, sopor, glas och porslin, matvaror, diskjockeyanläggningar, byggvaror, möbler, vin och öl, allt. Jag har gjort detta i fjorton år. Soporna åker jag till Larsberg på Lidingö och lastar av, det här tillhör ju Lidingö.

Han ska snart lägga ut. Men väntar på två passagerare – två personer från Mackmyra Whiskey, de har ett lager här i ett av arméns gamla bergum – ska med honom tillbaka.

– Egentligen är ju det här en båt som är byggd för att ta containers, det ser man på lastbågen där.

Personerna från Mackmyra går ombord.

– Har du skruvmejseln med dig nu? Ljudet av Bruce Springsteens ”The Promised Land” hörs över viken. Det kommer från Hamnbaren borta vid vattnet.

– Jag ska gå med farsan och brorsan på konserten på Ullevi i sommar, tror vi har biljetter till första dagen – farsan har sett han typ trettio gånger. Så jag laddar lite.

Ville Sjögren jobbade i servisen borta på

SÅ TAR DU DIG TILL FJÄDERHOLMARN

■ Passagerarbåtar ut till ön avgår från Slussen alternativt Strandvägen med Waxholmsbolaget, Strömna eller Fjäderholmslinjen. Se respektive bolag för turlista.

■ Det finns även gästhamn och sjömack om du kommer med egen båt.

■ Säsongen pågår från maj till september.

krogen tidigare, men till den här sommaren fick han möjligheten att driva den lilla serveringen utmed viken.

Han har precis öppnat, inga gäster ännu.

– Det brukar komma vid hel. Med första båten från stan.

Förbi de gamla skärgårdsbåtarna som står uppställda som en del av föreningen Allmogebåtars utställning av olika typer av skärgårdsbåtar från mitten av 1800-talet och framåt. Gädskallar uppspikade på båda sidor av ett av visningshusen, kallat Hylshuset.

En kofärja ligger ner mot vattnet, på andra sidan bland andra båtarna Södermans och Gustafva. Många av allmogebåtarna bygger på konstruktionstekniker som används redan på vikingatiden.

En amerikansk mamma går förbi och lägger handen på sin tonårssons axel.

– Preston, we will be in the store. Ok?

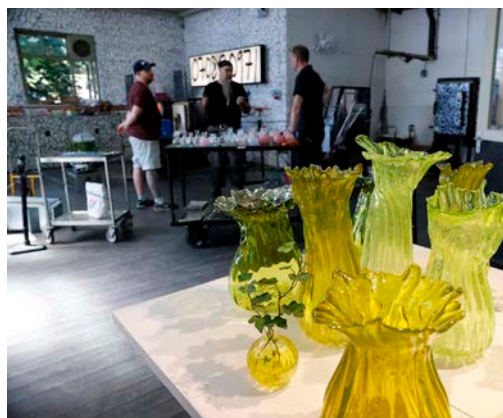
Ville Sjögren gör första sommaren i Hamnbaren, jobbade servis tidigare. Innan öppning spelar han Bruce Springsteen. Högt.

Båten i plåt är egentligen byggd för att ta containers. Men nu kör den allt som behövs till ön – mat, folk, kläder, sopor, möbler. Båten till vänster i trä är byggd 1939 och användes för att transportera kossor.

Inne i glasblåseriet rullas den blåsta flaskan i blått färgpulver innan den värms igen. De som inte håller måttet kasseras. Krossas.

Han tittar upp, nickar. Fortsätter spela på sin telefon.

I skuggan utanför glashyttan tre pappor med barnvagnar, en av dem har en hund i koppel som ligger utsträckt i gräset. En av papporna håller på att montera ihop en blå Babybjörn runt ett sovande barn.

En mor och dotter på bänkarna intill.

– Titta, hon ska bada.

Inne i hyttan glasblåsning, små flaskor som efter blåsning och hantering med diverse verktyg rullas i blått färgpulver och sedan värms igen och ställs på en vagn. Bredvid själva värmeugnen står mannen med det stora skägget som var med båten tidigare. Han fixar med någon form av strömbrytare. Mannen som nyss stått och inspekterat de blåsta flaskorna och kasserat de som inte uppnår industristandard – han kastar dem i en hink så de krossas igen – och glasblåsaren, går bort till

mannen. Han visar dem den nya dosan.

– Ni kan ställa den hur ni vill. Den stod på femton förut, men det är som sagt upp till er hur ni vill ha det.

Förbi hantverksbyns längor. Det står två drejskivor utanför en av stugorna. På väg ut mot Ångbåtsbryggan flera låsta dörrar in i berget till höger. Framme vid bryggan två luftvärnskanoner – Bofors 1940, 40 mm autk. Vikt 540 kilo – som lämnats kvar, fortfarande med siktet ställt österut i gattet mellan Lidingö och Nacka. Nu rostiga och överväxta, i pipan på en av dem har en bukett blåklockor stuckits ner.

Ovanför dem, på öns högsta punkt låg tidigare Grand Restaurant Bellevue – ett nöjespalats med plats för 500 gäster, modern mat, dans till orkester på utedansbanan. Man tog sig dit från stan per ångbåt som la till precis nedanför.

Nu måsar. Med årsungar. Överallt. Som tjiar och lyfter och cirklar nära och varnar och larmar.

Solklipporna.

Ljudet av måsar. En äldre kvinna i bikini säger till två yngre kvinnor att de inte ska gå längre åt det hållet de är på väg, för måsarna där borta har ungar i klippskrevorna som de försvarar med

att flyga runt och tjia och göras dykningar.

Måsar verkligen överallt. Som tjiar och en av dem lyfter igen och gör ett lågt varv någon meter över huvudet på de som är närmast, sedan tillbaka igen.

Röda Villan har precis öppnat, men inga gäster ännu. Fotograf Sandberg tycker att det påminner om Phi Phi Island i Thailand – just sättet det är inrett på med hängmattor och soffor och låga bord och belysning i träden.

Om en halvtimma går båten tillbaka till stan.

De tre papporna med sina barnvagnar passerar. En av dem går bakom de andra.

– De tyckte jag skulle ta det med valberedningen men jag vet inte, såna där saker kan ju landa snett väldigt lätt.

Birgitta Degen Regnérr kommer gående på kajen med några liter mjölk i famnen som hon hämtat, nu har nyckeln kommit och hon är igång med pralintillverkningen som det var planerat.

Hon pekar på Ångsholmen, ön mittemot.

– Flaggstången där, den är min. Vi bor på ön där, har gjort det länge. Vi är de enda som bor på ön.

Precis då rundar Kent Örnklint Ångsholmen och slår av på farten, han har lite fler passagerare och gods med sig nu på väg tillbaka till ön.

Passagerarbåten lägger till. Släpper av.

– Varsågod att gå ombord. ■

Beroendevård. Söktrycket till Beroendeakuten har ökat enormt. Behovet av större lokaler börjar bli akut.

BELASTNINGEN PÅ Beroendeakuten Stockholm, BAS, är hög. När verksamheten flyttade in i lokalerna vid S:t Görans Sjukhus var de anpassade för 7 000 besök per år. I dag tar Beroendeakuten emot över 20 000 besök. Det har länge behövts större lokaler.

– Söktrycket har ökat enormt. Det har varit en utmaning under lång tid, säger överläkare Martin Käberg som varit chef för Beroendeakuten sedan 2019.

Redan 2013 lyfte hans företrädare behovet av mer lokalyta, när de närmade sig 13 000 besök.

Nu, tio år senare, har besöken ökat med ytterligare 44 procent. Dessutom möter de en allt sjukare patientgrupp.

– Vi har bemannat upp med mer personal, men det gör också att det blir ännu trängre, säger Martin Käberg och påpekar att forskning visar att luftigare lokaler minskar stress, oro och våldsrisk hos patienter.

Sjuksköterskan Håkan Winter anser inte att det behövs mer personal i nuläget, det är lokalerna som är problemet.

– Vi tar emot folk med alla möjliga typer av beroendeproble-

matik. Det kan vara personer med heroinintoxikation eller psykosymptom. Människor körts hit av polis och det finns de som kommer hit själva. Alla samlas i samma väntrum, som är ganska trångt. Jag tror inte att patienterna mår bra av det. Det skulle vara bättre om vi kunde avskilja dem mer.

Den här dagen, en fredag i juni, har det varit högt tryck. På eftermiddagen sitter ett flertal personer i väntrummet och ett par ligger på sängar i korridoren. Det pågår en renovering, eftersatta ytskikt blir fräscha, men det löser inte grundproblemet. Utanför står en ambulans och en polisbil.

Ibland kan det bli köbildning med flera ambulanser i rad.

– Ofta blir det en onödig väntan för blåljuspersonal, säger Håkan Winter.

Han önskar att det fanns både ett ambulansintag och en ingång för människor som söker hit själva, som vid den psykiatriska akutmottagningen.

– Vi gör så gott vi kan, men det kan vara stressande när det är trångt och mycket folk. Ibland kan jag känna att jag inte har full koll på läget. Det blir en etisk stress också, över att man ska missa nåt och inte ge den vård de behöver.

Martin Käberg

Sjuksköterskan Håkan Winter menar att lokalerna är för trånga. Ibland blir det köbildning med polisbilar och ambulanser för blåljuspersonal.

MARIA HAGSTRÖM

ATT TRYCKET HAR ökat kan delvis bero på att Stockholm växer. Men det förklarar inte den enorma ökningen. En förklaring, som handlar om cirka 4 000 patienter per år, är att de berusade personer som tidigare kördes till arresten nu ska köras till sjukvården.

– Det är i sig otroligt bra, för

”Vi gör så gott vi kan, men det kan var stressande när det är trångt och mycket folk.”

det har skett dödsfall i arresten. Vi fick lite utökade vårdplatser 2019 för dem, men inga extra kvadrat på själva akuten, säger Martin Kåberg.

Högst tryck är det på kvällarna. Det kan också vara fler besökskring högtider och stora event i Stockholm. Men i övrigt är det ganska jämt över året.

Varför har ni inte fått nya lokaler?

– Sjukvården har inte o begränsat med resurser och tomma lokaler. Det är många verksamheter som behöver förbättras. Men med tio års diskussion i ryggen så tycker jag att det är dags att prioritera Beroendeakuten. Siffrorna fortsätter uppåt. Situationen är tämligen akut, säger Martin Kåberg.

Ytterst är det politikerna som har ansvaret. Miljöpartiets pressekreterare Elina Jansson berättar om ett beslut i psykiatriutskottet 14 juni. Förvaltningen har startat ett arbete för att säkra långsiktigt hållbar tillgång på

lokaler för öppen- och slutenvården. I beslutet går det att läsa, i ett stycke om Beroendeakuten, att lokaler kan frigöras på S:t Görans sjukhus i samband med att Ungdomens hus skapas på gamla Karolinska sjukhuset.

Det anges att det behövs nyinvesteringar och att investering i lokaler ”hanteras i den ordinarie investeringsprocessen och några kostnadsberäkningar ännu inte finns”. ■

BEROENDEAKUTEN STOCKHOLM (BAS)

■ **Beroendeakuten vid Capio S:t Görans Sjukhus vänder sig till personer från 18 år som behöver akut beroendevård eller är påverkade av alkohol eller droger och mår psykiskt dåligt. Det är den största beroendeakuten i norra Europa.**

■ **I Stockholm finns också PRIMA Maria beroendeakut för vuxna, samt Maria Ungdom Akut- och heldygnsvård, för unga under 20 år.**

”Det är väldigt bra och vänlig personal”

Situation Sthlm-säljaren Christoffer Malm har både sökt sig till Beroendeakuten vid S:t Görans Sjukhus frivilligt och blivit körd dit av polis.

– En gång var det vakterna i tunnelbanan som nog tyckte jag såg sämre ut än jag var. De ringde polis som körde mig till BAS. Jag ville bara ut, tjejen visste inte var jag var. En annan gång kom jag dit när jag höll på att dö med benzo- och heroinavtändning. De gav mig dropp och jag fick ligga i en säng och få medel mot kramp. Det var fullt där.

Christoffer Malm

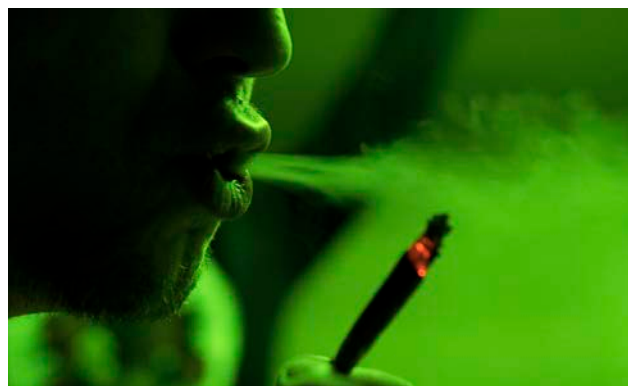
MARIA HAGSTRÖM

Får man vänta länge i väntrummet?

– Det beror på vad man kommer in med. Intoxikation hamnar först på listan. Jag har inte väntat mer än en timme, fått ligga på en säng och vänta. Men i väntrummet fanns narkotika, jag fick fem ”blå” av en där.

Vad är din upplevelse av Beroendeakuten?

– De har inte resurser nog. Klart de ska ha större lokaler. Ibland är det kö där. Men det är väldigt bra och vänlig personal. De vill väl och förstår problemen, de lyssnar och tror på en.

SHUTTERSTOCK

Ny forskning om ungas cannabisanvändning

I en ny avhandling vid Karolinska Institutet undersöker Isabella Gripe cannabisanvändning bland unga.

– Det finns socioekonomiska skillnader, säger hon.

Det är en högre sannolikhet för att testa cannabis någon gång bland ungdomar som har minst en förälder med högre utbildning.

– Men risken för att använda cannabis frekvent är högre bland ungdomar som har föräldrar som saknar högre utbildning och ungdomar som går på yrkes- eller introduktionsprogram på gymnasiet.

Isabella Gripe har också i studien sett att cannabis inte verkar ersätta alkohol, eller att användning av alkohol kompletteras med cannabis.

– Bland svenska 15–16 åringar är cannabis varken ett substitut eller komplement till alkohol.

Hon menar att riktat preventionsarbete för att minska användningen av någon av substanserna därför troligtvis inte kommer att påverka användningen av den andra substansen.

– Bilden av att cannabisanvändning under tonår och tidiga vuxenår är förknippat med ökad risk för psykisk ohälsa stärks också, säger Isabella Gripe som även jobbar som utredare på CAN.

Till grund för forskningen ligger bland annat resultat från CAN:s nationella skolundersökning.

Mer stöd till hemlösa på Centralen

Antalet hemlösa och socialt utsatta personer som uppehåller sig på Stockholms Centralstation och Cityterminalen har ökat kraftigt de senaste fyra åren. Nu förstärks stödet till dem. Jernhusen, Stockholms stad, Region Stockholm och Capio

vård ökar sin platsamverkan.

– Genom att arbeta med professionella aktörer som kan skapa kontakt och förtroende hos de utsatta på Centralen, strävar vi mot att de ska få och vilja ta emot långsiktig hjälp, säger Petra Hergren, regionchef Jernhusen.

7552

hushåll i Stockholms stad fick ekonomiskt bistånd för april månad. Det var 130 färre hushåll än i mars. Medelbidraget per hushåll minskade med 173 kr till 10 450 kr i april. På ett år har antalet biståndshushåll minskat med 6,9 procent.

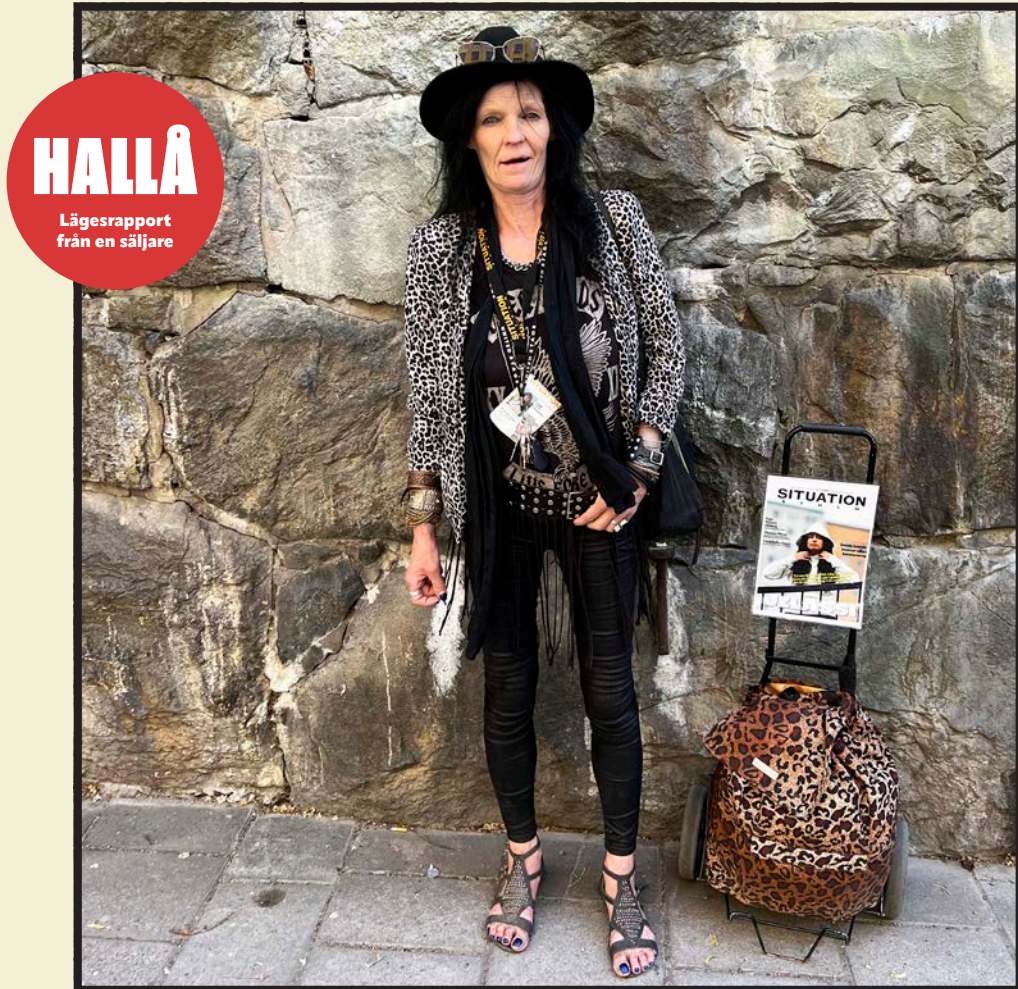
78

procent av dem som får insatser från socialtjänsten för ett spelmissbruk är män. Totalt, både kvinnor och män, handlade det om 699 personer 2022.

ORD FRÅN GATAN

”Viljan att sluta kan finnas, men beroendet är ofta för starkt.”

Susanne Janeschitz i # 183. Hon skrev texter i tidningen från 2006 och medverkar med material i böckerna *Med egna ord - samlade texter från gatan* som gavs ut 2008 och 2015. Hon säljer inte längre Situation Sthlm.

ULF STOLT

Cari Biström önskar att hon haft kvar något av alla foton från fotbollsmatchen.

Köparnas svar på säljarnas tack-sms för Swish-köpet

”Har läst tidningen och tycker att det är ett väldigt bra nummer, layouten och bilderna är också kanonfina.”

”Blir alltid lika glad när jag ser dig på samma plats varje månad. Är en trogen kund och köper bara från dig då du sprider sådan värme och glädje.”

”Jag tänker varje gång att jag själv bara är några dåliga beslut ifrån att själv stå där. Jag hjälper gärna någon som försöker hjälpa sig själv.”

”Tack för att du kom fram till mig för att sälja tidningen. Du hade en sån värme omkring dig och att prata med dig, även om det bara var några minuter, gjorde min dag lite bättre.”

Alla svar förmedlas till respektive säljare.

Säljaren Line tackar för köpen den här månaden och ser fram emot nästa månads försäljning.

ULF STOLT

Spelade fotboll med The Clash

Efter konserten i Eriksdalshallen 1980 spelade Cari Biström fotboll med The Clash. Men bilderna från den kvällen har tyvärr brunnit upp.

Hur hamnade du i fotbollsmatchen?

– Jag jobbade på Sonet då, jag var med på turnéer, var dj, lite allt i allo. Hade hand om musiken i pauserna.

– De var roliga, bjöd in alla från scenen som ville stanna kvar och spela fotboll, spela match med dem. Jag glömmer det aldrig, vakterna var inte så glada på dem. Det måste varit bandet som haft med sig bollen, jag tror ingen gett dem en boll annars.

Var matchen dagen efter konserten?

– Nej, efter konserten, på natten i hallen. Vi spelade inne i hallen, det var rätt många som stannade, det blev två lag, kanske tjugo pers. Det blev en

match i alla fall. Jag minns inte vem som vann. Jag hade en massa foton på det här, men jag har inte kvar dem nu.

– Vi gick på krogen sen efter. De var som vem som helst, inga divor. Jag minns att trummisen Topper Headon var den som spelade mest.

Hur var konserten?

– Den var grym. Jag älskar ju The Clash. Det här var innan de var riktigt kända.

Stockholmarnas bröllopsgåva – förnämst i sitt slag

Upptäck inredningarna

Börja besöket på
Kungligaslotten.se

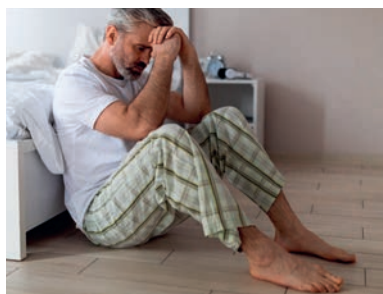
De
Kungliga
Slotten

Ulriksdals Slott

Från sluten enhet till egen lägenhet.
En tidning i taget.

SITUATION
S T H L M

Om livet plötsligt tar en oväntad vändning gäller det att ha något tryggt att hålla sig i

Oavsett var du befinner dig i livet, kan det vara klokt att ta tag i vardagsjuridiken – innan livet tar en ny riktning. Det kan du få hjälp med hos en auktoriserad begravningsbyrå.

Är ni ogifta men sammanboende är det till exempel bra att skriva ett samboavtal så att var och en får behålla sina ägodelar vid en eventuell separation. Eller ni kanske vill leva lyckliga resten av livet utan att gifta er, men ändå kunna ärva varandra? Då kan den auktoriserade begravningsbyrån hjälpa er att upprätta ett testamente.

Är ni gifta, eller planerar ni att gifta er eller ingå partnerskap? I så fall behöver ni kanske istället hjälp med att upprätta ett äktenskapsförord som gör viss eller all egendom enskilt ägd. Det kan till exempel handla om att göra ärvd egendom till enskild egendom eller att hålla era respektive förmögenheter åtskilda.

Runt om i landet finns ca 400 kunniga begravningsbyråer redo att hjälpa er med juridiken. Gå in på begravningar.se för att få veta mer eller för att söka efter närmaste auktoriserade begravningsbyrå.

Företagsprenumeration

Med en företagsprenumeration hjälper du och ditt företag till att göra Stockholm till en bättre stad för oss alla att bo i. Vill ni också företagsprenumerera på Situation Sthlm och synas med er logotyp på den här sidan? Kontakta oss:

HERMAN SUNDGREN
Tel: 08-545 953 94
Mejl: herman@situationsthlm.se

ZBK

AXFAST
UTVALDA LÄGEN

CEDERQUIST

gibon

IT-UNDERHÅLL
I STOCKHOLM AB

LIME TRAVEL
- SINCE 1995 -

3d0 arkitekter ab

BENGT DAHLGREN

OR
CERTÉ REVISION

Gripsholm Gröna Lund

iiiriiiis
utvecklingscenter

LG

Abaton
PRODUKTION AB

BOLIDEN

Chefakademien.

H2M

inResonance
Always in Tune

m3|BYGG

adda
Ett företag inom SKR

Bonnier Fastigheter

CHINA TEATERN

HAMMARBY IF

investor

M Ekholms konsulttjänst AB

ADVOKATBYRÅN
Thomas Bodström

BOBY
BOTKYRKABYGGEN

CWS CWS.COM

iterum
EDUCATION

Mekonomen

AceRail
www.acerail.se

BRANDKONTORET
Forsknings- och utvecklingscenter

DANVIKSHEM

HAMMER & HANBORG

MEMFIS

afa
FÖRSÄKRING

Brunnberg & forshed

dina Dina Försäkringar

HANSA PROJEKT

MIKAs
Etabl. 1986
STOCKHOLM

aimo park

BTH BYGG

EM
EINAR MATTSSON

Hertz

JANKE
WIKHOLM

netlight

Akademikerförbundet SSR

BYGGMÄSTAREFÖRENINGEN
BF

El & Marinteknik
Stockholm
08-410 777 90 / www.elmarin.se

JÖRGENSENS RÖR AB

Akademikernas a-kassa

BYGGNADS

ERSTA DIAKONI

STIFTELSEN OSCAR HIRSCHS MINNE

MÄNNISKORÄTTSDIAKONIN
ADVOKATERNA

ALLBA

Capio Geriatrik

FAMILJEBOSTÄDER

hiQ

Kommunal.

netlight

ANDERS BODIN FASTIGHETER

Capio Psykiatri

FF Profilreklam AB

HRM
Affärsutveckling
Relationer med affärsförus

KPA

Nordins Svets AB
BO NORDIN AB

ARVET

CASTELLUM

Flinks JÄRN

IKANO
Bostad

KSF
KONSUMENT FÖRENINGEN
STOCKHOLM

norrenergi

Sandart&Partners

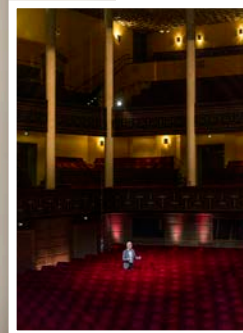

FINNEN

”Det röda hjärtat” var arkitekt Ivar Tengboms namn på sin vision om Konserthuset. Hans förslag vann arkitekt-tävlingen för 100 år sedan.

YANAN LI:

”Konserthuset står mitt i smeten i sin samtid”

Fotograf Yanan Li vill visa att Konserthuset finns mitt i sin samtid. Och att de inspelade konserterna under pandemin visade musikens kraft.

UTSTÄLLNING När fotograf Yanan Li fick frågan 2016 av Konserthusets VD Stefan Forsberg om att göra en fotobok till husets 100-årsjubileum 2026, vågade han inte tacka ja direkt. – Jag funderade i flera år. Under tiden kollade jag på alla

bilder jag kunde få tag i från operahus, konserthus och danshus i hela världen. Jag har sett hur de andra gjort och försöker hitta min väg, med mitt bildspråk, min tolkning.

Det dröjde tre år innan han ringde tillbaka och sa att han var redo. En kort tid därefter fick han en egen nyckel till Konserthuset. Och bara månader senare stängde världen ner på grund av pandemin.

– Toalett-papperet tog slut

i affären, och bakgäst och handsprit. När min kalender var tom gick jag till Konserthuset och tänkte att jag kan ta lite arkitektbilder. Jag visste inte ens var lysknapparna satt, och ingen fanns att fråga.

Yanan Li berättar hur han kommer till Konserthuset. Det är nedsläckt – ”som ett stort, svart skepp” – och han går omkring där inne, letar efter motiv att ta bilder på. När han plötsligt hör musik, svagt, från

borta i en korridor. Han går mot ljudet, ser en svag strimma ljus mellan några dörrar in till Grunewaldsalen – de spelar Beethovens femte symfoni.

– Ute krigade man för toalett-papper, där inne spelade man Beethovens femma i slutet av en släckt korridor. . . Plötsligt ropade nån ”Kaffe”. Då gick jag in och förstod att de bandade konserten.

– Jag kände att det var det, musikens kraft, jag ville berätta om. Och om hela huset.

Så han har – som han själv uttrycker det – simmat omkring i symfoniorkestern med sin kamera, försökt att inte vara i vägen. Eller störa för mycket med sin klickande slutare.

– Jag är väldigt tacksam för förtroendet. Musikerna säger nu att jag är en del av väggarna i Konserthuset.

UTSTÄLLNINGEN ”Det röda hjärtat” ser Yanan Li lite som sin mitterminstentamen.

– Alla kollegor på Konserthuset, de flesta har inte sett fotona. Det är lite nervöst för mig. Men jag tror mitt bildspråk kommer berätta en story om livet i Konserthuset.

Bilderna i utställningen fokuserar på tiden under pandemin, men det Yanan Li i ett bredare perspektiv vill berätta om Konserthuset i jubileumsboken är att det är ett hus som stått i hundra år, mitt i sin samtid.

– Jag vill berätta om ett Konserthuset mitt i smeten av samhället, visa att det bevitnat allt som skett i samhället, och i city, de senaste hundra åren. Pri-detågen, Stockholm marathon, torghandeln, rivningen av Klarakvarteren, Palmemordet. . . För mig är det mittpunkten på nåt sätt.

ULF STOLT

Fotoutställningen ”Det röda hjärtat” visas från 27 juni-20 augusti i Stora foajén. Fri entré.

Sommarbio på temat hjältar. På en 90 kvadratmeter stor filmduk i Rålambshovs-parken kan man i år se bland andra *Aliens – Återkomsten* och *Dirty Dancing* – filmer med kvinnliga hjältar. Ytterligare tre filmer visas under Stockholms filmfestivals Sommarbio mellan 16-20 augusti. Förra året hade Sommarbio 50 000 besökare. Mat och dryck och popcorn finns att köpa på plats. Parken öppnar 18.00 alla dagar, gratis och öppet för alla.

AI-konst på instruktion

Med utställningen "Vi som inte finns" vill konstnär Annika Nordenskiöld visa hur nutidshistorien ser ut genom AI:s blick.

KONST När konstnär Annika Nordenskiöld gav AI instruktionen att skapa en bild av "en sextiotalskvinna som syr en mansdocka" blev resultatet en man som skulpterar en kvinna.

– AI speglar tillståndet i olika tider och scannar av alla bilder den har tillgång till i världens olika servrar. Med det som utgångspunkt blev det också tydligt hur vår nutidshistoria genom

AI till exempel inte kunde skapa bilder där en kvinna har makten att skapa en man. I stället vill den göra det motsatta.

I november 2022 gjorde hon sin första promptografi med AI.

– Det som produceras av AI är ju inget annat än summan av vår kultur fram till idag, och kanske blir vi för första gången betraktade med nåt av en utifrånblick. Är det en medveten blick, eller ett tomt eko av oss själva? Det skaver, det är intressant.

ULF STOLT

"Vi som inte finns" visas på Sergelgatans konsthall 22 juni-23 juli.

MATTILDA RAHM

Två tilldelas Bennypriset

KULTUR För fjärde året delas priset till Benny Fredrikssons minne ut till två kulturskapare som "i hans anda drivs av en stark passion för konsten och för att nå ut brett".

Bennypriset finansieras gemensamt av Kulturhuset Stadsteatern och Benny Fredrikssons hustru Anne Sofie von Otter. Prissumman är på 100 000 kronor.

Årets pristagare är skådespelaren Isabelle Kyed, med delmotiveringen: "Med humor, styrka och sårbarhet gör denna skådespelare alla roller till sina – och alla dialekter".

Dessutom tilldelas arkitekt Per Ahrbom ett hederspris. Han jobbade på Peter Celsings arkitektkontor när Kulturhuset ritades och har sedan invigningen 1974 varit en garant för att den ursprungliga idén om huset lever vidare. Han var också ansvarig arkitekt för den stora renoveringen av Kulturhuset 2020.

Priset utdelas vid en ceremoni på Kulturhuset 25 augusti.

Prisstatyn är en näsa i mässing, gjord av konstnären Fredrik Wretman.

ULF STOLT

45

föreställningar av cirkusmusikalen *Pippi* på Cirkus mellan 15 juni och 20 augusti. Manus av Maria Blom, Tilde Björfors och Björn Ulvaeus. Sångtexter och musik av Björn Ulvaeus och Benny Andersson med flera.

SKRÄCKSKOLA PÅ GRÖNA LUND INFÖR HALLOWEEN

UTBILDNING Det är visserligen några månader dit, men redan nu kan man söka till Gröna Lunds skräckskola inför Halloween-äsongen som startar där 10 oktober. Tvådagarsutbildningen består bland annat av skräckkunskap, skrämself-

teknik, kunskap i smink och mask, improvisation, motorik och röstövningar samt utbildning på plats i skräckhusen. Utbildningen sker 12-13 augusti. 20 platser. Ansökan på hemsidan.

– En unik möjlighet för alla som älskar att utforska det obehagliga och lockas av att underhålla och skrämmas. Man behöver inte ha nån tidigare erfarenhet av

skrämsel eller skådespel, deltagarna kommer lära sig hemligheter, knep och tekniker för att skapa oöverträffad skräck, säger Lisa Vintfjärd, produktionsledare för skräckhus och onda väsen på Gröna Lund.

ULF STOLT

TRE KORTA

JACOB BOLL

LÅT

"To Young To Die", M. Ward

Perfekt sommarnattsamericana. Systrarna Klara och Johanna Söderberg i First Aid Kit förgyller M. Wards stålsträngade, jeansjackade aftonbön med sina rhinestonebeströdda röster.

IMDB

FILM

Mannen på taket

Bo Widerbergs mästerverk. Efter Sjöwall&Wahlöös roman. Med underbara miljöbilder från ett Stockholm som fanns alldeles nyss, en sommar för länge sedan.

SARA MACKEN

BOK

Just nu är jag här
Isabelle Ståhl

Sommarläsning som utspelar sig i staden för inte så länge sedan. Huvudpersonen Elsie flanerar runt i ett Stockholm som inte riktigt är hennes.

Hanna Jaeger från Skarpö gör musik under namnet Yaeger.

PRESSBILDO

Jungfrukällan i Slaktkyrkan

FESTIVAL Med färre festivaler följer också färre möjligheter för icke etablerade band och artister – något som ingick i de flesta festivalers program att ha en scen för – att möta en publik.

Nystartade festivalen Jungfrukällan på Slaktkyrkan och Hus 7 ska bli den möjligheten. Under två dagar i augusti får tolv artister och band – bland andra MOR, Girl Scout, Jackie Mere, Yaeger och GERD – möjlighet att börja larma sig ut i världen.

– Även om det är i liten skala tror vi på att musiken är för viktig för att inte få plats i festivalsammanhang. Därför vill vi vara med och lyfta tillbaka detta i ramplyuset igen. Med tolv akter på två dagar försöker vi sammanfatta en del av det vi tycker är det mest intressanta i musikkväg i dag, säger Niklas Jonsson på Sustainable Punk som arrangerar.

ULF STOLT

Jungfrukällan 18-19 augusti i Slaktkyrkan och Hus 7.

Norah Jones is Playing Along

PODD Sedan första avsnittet i januari 2021 – hon gick ut bra och hade Jeff Tweedy från Wilco som premiärgäst – har hon i princip upprepat samma formula: musiker hon gillar eller spelat eller spelat ihop med kommer förbi, de talar detaljerat om musik och livet runtomkring. Sedan spelar de musik ihop, live i studion, oftast några av gästens låtar. Norah Jones kompar på piano eller gitarr, sjunger stämmor. Alltid orepetat. Vilket skapar en särskild stämning, en särskild skörrhet och nerv i musiken.

Bland gästerna under de hittills 19 avsnitten av podden märks namn som pianisten Robert Glasper, trummisen Brian Blade, legendariska sångerskan Mavis Staple, basisten Catherine Popper och Sasha Dobson som hon spelar med i Puss n' Boots, Lukas Nelson och sin syster Anoushka Shankar.

Avsnittet med Jeff Tweedy är en ganska utmärkt handbok för blivande låtskrivare att lyssna på. Eller avsnittet med Brian Blade om trumspel.

Perfekt att lyssna av i bulk under än längre ledighet, exempelvis sommarsemestern.

ULF STOLT

Förra månadens krysslösning.

DR	U	V	S	A	F	T
R	E	S	P	E	K	T
T	P	R	A	T	E	T
V	I	N	S	T	E	R
H	A	S	O	R	N	N
P	L	O	C	K	M	A
E	L	S	A	S	T	R
V	I	T	U	N	O	G
N	Ö	T	S	K	A	L
O	S	S	L	S	I	M
A	F	T	N	Ä	R	S
H	O	I	I	V	D	A
U	N	D	E	R	K	A
T	A	C	O	G	U	A
K	N	Ä	L	E	D	E
E	N	A	N	O	J	E
O	E	L	A	N	S	E

”Tims energi och ansträngning för att producera såväl min sång som musiken visar vilken passion han hade för skapandet.”

Aloe Blacc om "Wake me up", Avicii's folktronicalåt som han sjöng för tio år sedan. Första låten av en svensk artist som nått Diamantstatus – 10 miljoner sålda enheter och/eller motsvarande streams – av RIAA.

Hasse Carlsson som jobbar på Åhléns i Stockholms city hade varit förutseende nog att lägga undan en back av de få mellanöls-burkarna som gick att uppbringa i stan under torsdagen.

ANNE ÖNNESSON/DN/JTI

Juli/augusti 1977. Regn, social förtur och världens sista mellanöl

FÖRMEDLINGEN AV bostäder till människor med social förtur fungerar dåligt. Det tar fem månader att få ansökan om förtur provad, och sedan är väntetiden på lägenhet flera år.

Rocky går på tre biografier.

Björn Johnson från Rinkeby dricker världens sista serverade mellanöl i baren på Centralens restaurang. Kostar 12 kronor. Sin första mellanöl drack han i Årsta i oktober 1965.

I sitt "Sommar"-program läser konstnär Marie-Louise de Geer-Bergensträhle några av de hatbrev hon fått. Många av lyssnarna upprörs. Mest av brevens grova språk.

Försäkringskassans personal demonstrerar på Sergels torg, vill ha mer i lön.

Med ledning av de anmälningar som gjorts från bestulna människor beräknas fiktjuvarna i tunnelbanan tjäna

15 000 kronor per dag.

Regnet och kylan driver bort camparna från Ångby camping – 50 millimeter regn senaste dygnet och 5-6 grader på natten.

I Stockholms största kontorshus, Garnisonen vid Karlaplan, finns 33 varmdrycksautomater som kan framställa 2 475 koppar per dag.

Alpinisten Björn Schelin från Täby omkommer i en olycka på Matterhorns nordsida.

Polismannen som sköt en misstänkt biltjuv i ryggen på Valhallavägen när denne drog upp en nyckelknippa, gjorde enligt Justitieombudsmannen inget fel.

12 000 PERSONER SITTER tvångsintagna på olika mentalsjukhus i landet – bland annat på Långbro sjukhus – med stöd av LSPV: lagen om slutna psykiatrisk vård.

Landstinget tar 12.75 kronor i skatt på varje intjänad hundralapp i kommunen.

Ungefär fem tusen hissar i Stockholm saknar giltiga besiktningensbevis.

Två tigerpytonungar föds i Skansens terrarium.

Enligt kommunens egen rapport från det så kallade Tensta-Rinkeby-projektet, konstaterar man att man inte räcker till: "Här behövs jätteinsatser på alla fronter". Ungdomsfilleri, misshandel, bordellverksamhet och knarklangning är några av problemen. Många av lägenheterna har från inflyttningsstart gått till social förtur. "Den sociala splittringen är olycklig", säger en representant i stadshuset.

Mästerlots Roland Kjellström från Handen fyller 50 år.

Daghemsköerna beräknas kvarstå fram till år 2000 – i dag står 46 000 barn i kö till 29 000 daghemsplatser.

Trots många skador vill inte Konsumentverket förbjuda skateboards.

ULF STOLT

1661 I stället för att hantera stora mängder kopparmynt ger Stockholm Banco – även kallad Palmstruchska banken – ut kreditivsedlar, de första sedlarna i Europa.

1945 Den samlingsregering som med Per Albin Hanssons ledning styrte Sverige under andra världskriget upplöses och ersätts samma dag med en rent socialdemokratisk regering.

1954 Från klockan 18.59 den 13 juli 1954 till 6 juni 1970 drivs Sveriges första kärnreaktor i berget under Q-husen på Drottning Kristinas väg 51. Reaktoreffekten är som högst 1 MW.

Ur arkivet: # 82, 2004

Det bor 2 000 samer i Stockholm, för majoriteten av samerna bor inte i fjällen och lever av renskötsel. **Perre**, en av stadens många containerpundare, visar hur man går tillväga för att hitta något av värde bland soporna. Tredje och sista delen av artikelserien om hur missbruket påverkar anhöriga.

Ola Rapace är rädd att vara kvar på samma plats, eller så är det bra att nu lära sig att kunna vara det. **Raines dagbok** del 65, hemlösa i Farsta får inte del av den miljon församlingen där avsatte för dem, **Lo Kauppis** pjäs "Bergsprängardottern som exploderade" har premiär på Kilen och **Josefin Adolfs** romanen *Kårnulf was here*.

DETTA OM DETTA

Värt att veta om
vad som helst

**SEX PISTOLS
I SVERIGE**

”Stökig spelning på Kåren

Sex Pistols Sverigeturné 1977 var en synnerligen stökig historia med konserter som ställdes in och flyttades fram, pass som glömdes, sönderslagna hotellrum, bråk, bombhot och slagsmål.

Spelningen på Kåren på Holländargatan finns dokumenterad i ett drygt tjugominuter långt klippt på YouTube, samt en bootleg med namnet ”Stockholm 1977”. Bandet spelade 11 låtar.

Sveriges Radio spelade in den andra spelningen av två och programmet Neonmagasinet sände ett inslag om dem.

Några månader senare släppte Sex Pistols skivan *Never Mind The Bollocks*. Ett knappt halvår senare imploderade bandet på scenen i San Francisco och splittrades.

Ett återförenat Sex Pistols, nu med originalbasisten Glen Matlock, spelade på Sjöhistoriska museet 1996.

Sex Pistols gjorde två spelningar på Kåren på Holländargatan: onsdagen 27 juli för personer över 23 år, torsdagen 28 juli för personer över 15 år.

PÅ HÖRNET

En Stockholmare
mitt i steget

**ANN MARIE ASHEMA OMOY
I HÖRNET AV BERGSUNDS-
GATAN/BERGSUNDS STRAND**

”Jag går runt
och tittar lite
i affärer”

Vart är du på väg nu?

– Jag är mellan två jobb nu, jag jobbar i hemtjänsten. Men jag har jag rast nu, så jag går runt och tittar lite i affärer, jag har fyrtiofem minuters rast.

– Ibland blir det stressigt att gå mellan de jag hjälper när det är mycket att göra. Annars är det jättebra, jag jobbar självständigt, tycker om att träffa folk.

Jobbar du bara på Södermalm?

– Det kan va olika. I dag är jag på Södermalm på förmiddagen, på eftermiddagen ska jag till Bandhagen. Jag är på olika ställen.

TEXT **ULF STOLT**
FOTO **MAGNUS SANDBERG**

Från Farsta där hon bor kan Ann Marie Ashema O moyi åka in till stan på tre olika sätt – med tunnelbanan, pendeltåget eller bussen. Hon tar oftast bussen.

BAJEN LIRAR! KOM TILL TELE2 ARENA!

SÖNDAG 16/7 15:00: HAMMARBY-KALMAR FF
SÖNDAG 30/7 15:00: HAMMARBY-IFK NORRKÖPING
SÖNDAG 13/8 17:30: HAMMARBY-ELFSBORG
SÖNDAG 03/9 15:00: HAMMARBY-AIK

HAMMARBY
FOTBOLL

SOMMIAR

med Kungliga Operan

SOMMARVISNINGAR

Följ med på en guidad tur genom Operahuset!

Onsdag-lördag kl. 13.00 och 15.30

28 juni-12 augusti

Operahuset

Visningarna ges både på svenska och engelska

UNGA PÅ OPERAN GÄSTAR GRÄNSLANDET – SYMFONISK FEST

Ta med hela familjen och prova kostymer från Kungliga Operans kostymförråd!

Lördag 19 augusti

Trädgården (vid Skanstull)

MADAMA BUTTERFLY

Puccinis mästerverk är tillbaka!

Spelar från 25 augusti

Stora scenen, Operahuset

SENSOMMARKONSERT

PÅ GUSTAV ADOLFS TORG

Konserten innehåller höjdpunkter ur nästa säsong med Kungliga Hovkapellet, Kungliga Operans kör och solister. I samarbete med Stockholms kulturfestival.

20 augusti kl. 20.00

Gustav Adolfs torg

OPERAN I PARKEN

I samarbete med Parkteatern bjuder Kungliga Baletten på smakprov ur balett-klassikern *Manon* som spelas på Kungliga Operan fram till och med 28 september.

26 augusti kl. 18.00

Vitabergsparken

*Upplev
sommaren
här!*

OPERAN.SE

OPERAN